

NGIMBA KYALA IKWĀNDULAMO

SIKU AMĪNOGÒNO GĀKE

UKUFWĀNA NI LISYU LYĀKE?

 Unko uswe twinamisye imitu gyitu. Gwempala Ntwa Yeso, uswe twibungenie kangu mu Ngamu Yako, nu kugũlila ukukulumba ku konelela panja kwa Maka gākunyenyemusya ga Kyala ukutwala kwa uswe mu lwāgānio lwa buyo bwitu na mbubĩkigwe, kangu imelelilgwa syitu, ukuya bāndu abakōlelīgwe, bapāgulīgwe ukufuma ku kisu, bapāgulīgwe kwa Kyala. Tupaga, Ntwa, ikilo iki, ukuti isayo sya Kyala sisakutulongolela uswe nukutulongosya uswe mu findu ifi uswe tukubōmba pamo ukuyoba, ukuti ikyēne kibagile ukutwala uluyīndiko nu lwīmiko ku Ngamu Yako. Amenii.

² Une nsangalwike ukugomokela nkipanga ikilo iki kangu ukuya na umwe bāndu bapala. Kangu une mmenye ukwēne kulungwile, lōli une itolo nālinkōlile unkasi gwāngu. Une ngwinogona ukwene ko malongo-mahano-na-mana ikindukimo kula, malongo-mahano-na-mana-na-fihano pamo malongo-mahano-na-ntāndātu pamo ikindukimo, kangu ikyēne kyo naloli kayabo kamo ukulūngulako ukukīnda ukwēne kuyīlile kuno. Popāpo une nguya mwīsibile ku kabalilo akalūngule lilino. Popāpo, lōli une nhobwike fīyo ukuya kuno ku kipānga ku aka akanunu akabalilo ka Pāsa.

³ Kangu une ngabagila ukuyoba ukuti une nisa kwīlamba kuli yila i Ndumi ndāli, ndāli ulubūnju ulu, loli une. . . Ikyene kyāli, une ngālonḡaga—ngālonḡaga ukukatasya ubufindang'oma bwīnu kangu polelo ukwisa ku kyene kangu ikilo iki. Loli une—une nālonḡaga uku—uku twāla i Ndumi yila kwa umwe, ukuti umwe muli kiyabo kya busyuke ubu. Muketile? Kangu komma ukupasya isya Ikyene, kangu mma, muketile. Sangalukaga itolo pa Kyene! Kikayapo nakimo, nakumo, kibagile ukupagulania umwe ukufuma ku Kyēne; nakimo; Mwāsyēpwa musīngīgwe mu Kitangala kya Kyala. Akabalilo kako Kyala abīndikīsyē i Fungilo Yake pa ugwe, ugwe uli ku bumalikisyo bwa bufikilo.

⁴ Akabalilo kāko i sikali yikubīka i fūngilo pamwanya pa kilūndu, abansebwe-gwa-sitima bikubīka i fūngilo pa kifigo, iligali lila likabagila ukukasakasigwa mpaka ilyēne lyāfikile uku bufikilo bwāke.

Akabalilo kako Kyala ikubīka Ikimyatiko Kyake pa nnyambala, kangu i Fungilo yo Mbepo Mwikemo, akabalilo

kako Umwene ikufūnga u nnyambala bo lula, umwene abukile ku bumalikisyo bwa Syepwa. Nasiku nakumo kang'i mma abagilēmo siku umwēne, ukugomokelamo siku, kang'i mma. Panongwa yakuti kumbukilaga, Baefesi 4:30 ikuti, "Somma ukunsulumanisya Mbepo Mwikemo gwa Kyala, kuko umwe mufūngigwe kuli utubalilo tōsa." Muketile, ugwe ufūngigwe bwilanabwila. Ugwe ufūngiligwe, Mwāsyépwa, ukubūka mu Kitangala kya Kyala, ukwisila mwa Mbepo Mwikemo. Lilino inogona isya ikyo!

⁵ Polelo, ugwe, u mōhèsi isakusop'ikibuli kwa ugwe, kang'i umwēne isakuyoba kilikyōsa kwa ugwe, nu kukulēyēla ugwe, kang'i—kang'i ukugela ukutēndēka ugwe ukwinogona ukuti ugwe ukaya mma. Lōli komma ugwe ukumpilika umwēne.

⁶ Lilino, umwe mumenye umwe mukilénie ukufuma ku bufwe ukubuka ku Būmi. Umwe mumenye ifindu ifi umwe akabalilo kamo mwāfiganile, umwe mukafigana kang'i mma. Umwe mumenye ukuti umwe mwitike i Lisyu lililyosa ilya Kyala. Ugwe umbwēne Kyala ikubōmba kanunu pakati pa uswe, kisita... Busisimikisye busitakutoligwa ukuti Umwēne yo u nkulumba "UNE YONE." Umwe mukētesisye ukuti iki kiyobigwe mu Ngamu Yāke, nasiku ikindu kimo kisololigwe mu Ngamu Yake loli iki kyabonike itolo katikati mu njila ikyene kyabombile. Kope ku sayansi, ifinyuzi, ifipicha, abakamera, abasimbi, filifyosa ifingi, fikufimbilisigwa ukukibona ikyene. Muketile, kali abēne bikulōnda pamo mma, Kyala ikutēndēka abēne ukubōmba ikyēne, mulimosi, muketile, ukutēndēka ikyēne ukumanyigwa.

⁷ Lilino, ukuya kabugutila kanini. Kumbukilaga, ikyene kikaya kibugutila ikinywamu iki Umwene ikwisila. "Ulutende mma, katimo kanini; ubwene bo bwigane bwa Tāta gwinu..." Muketile?

⁸ Une ngulōnda ukuleka i lisyu na umwe, lyākuswīgisiya, itolo bo tukāli uswe ukuya nu lusayilo lya balūmbilili. Kang'i iki kyo kyakuswīgisiya fīyo, lōli itolo ukuti umwe mubagile ukumanya. Lilino, une ndikuyoba ukuti iki kyo katikati ku mbalilo, lōli une ngulōnda ukukileka iki na umwe.

⁹ Une ngamanya kali abāndu balibosa nkati muno bakētilēmo siku ukupāpīsānia kwa ng'ombe. Iki, une ndikwitika mu kyēne, lōli une ngētesisye ikyēne. Kang'i une ngētile abēne bikwēga ilityōko lya kinyāmbala, itolo ukufwāna, kyabagile ukupalamasigwa pa kasimbi akanini, ngati kapigisilaminino, nu kulāmbalika ikyēne pa kapatu ka ndalasi. Nu kuniongotola amandalasi aga gikukusya ikyēne, une ngamanya ko kwāndanisya kulīnga, mpaka i lityōko lila... Kūko ugwe gwābagile ukukēta nakimo ni kisige ikyakipeligwa, iligalasi lyamwālwe. Lōli akabalilo kāko ikyēne kikūsigwe, kamia-kōsa pa kamia-na-sinda kōsa, ugwe ubagile ukukēta mu

kandondobya kanini kala, aka matyōko, lumo malongo mahano mpaka mia yumo gwa tumbakasya tukwēndendeka ukusyūngutūla. Kāngi, mu kikikūlu gakwīsa ga mīngi amafumbi, mu—mu lityōko. Lilino, akabalilo kāko ifyēne fi—fi twāligwe palikimo, lilino, ifibili ifyakwānda ifi fikwāgāna kangi fikulūngisania...

¹⁰ Alipo yumoywene itolo ukufuma ku elifu-elifu yula isakuyaga nu bumi. Ngimba umwe mwālinogwinēmo isya ikyo? Ifyene fyō mbeyu yilayila, kangi ilifumbi lilalila, fyosa ifyene fikufwana itolo, loli lilipo limolyene ili likuyaga nu bumi. Kangi ikyo kikaya kisimisikisigwe yo yiliku yimo yikutola pala ikyākwānda. Panongwa yakuti, utubalilo tumo ilifumbi, kubutali kunyuma kula, kangi imbeyu yibagile ukuya pakati pa ilityōko, kangi ifyēne fisa kwāfūla pamwanya pa kimo ni kinene. Ikyēne kikwēgēla a Mahala gamo ukumanya ikyēne kikuyaga ndumiana pamo nkikūlu, gwāntu-nkesefu, gwāntu-ntītu, pamo kilikyōsa-ikyākōngēlelāpo. Ulwene lo lusalo lwa Kyala. Ulwene lubagile ukuya nakimo ikingi. Lusalo!

¹¹ Mope mu bupapigwe bwakipeligwa, lo lusalo, kali ikylene kikuyaga ndumiana pamo ndindwana, pamo kilikyosa ikylene kikuyaga. Kangi akabalilo kāko akatyōko akanini kala kakwāfūla nkati mula mu lifūmbi ilinini, kangi unswīgāla unnini kukugwīla pānja, ikyēne kikwānda i nyūma ya kilikyōsa ikyēne kikuya ukufuma apa; kinyāmāna, mwāna, pamo kilikyōsa ikyēne kili. Kangi insyāle syo sila amaelifu-elifu ga mbeyu... Amafūmbi elifu-elifu yumo, elifu-elifu gwa mbeyu, kango yimoyēne ntiga yikuya nyūmi. Mulimōsa, loli Kyala ikusalapo ukwisila mu lusalo iki kikuyaga nu bumi, kangi bosa abangi ba abene bikupyutigwa. Yumo ukufuma mu elifu-elifu!

¹² Akabalilo kako Israeli asookilepo mu Igupti, abene bosa baliitike mu ndumi ya nsololi yumoywene. Abene bakētīle ifimanyilo fya Kyala, ukwisila mwa Mōse. Aligwesa gwa bene bāfibwēne ifyēne. Kangi abēne aligwesa gwa bēne bāsōkile ukufuma ku Igupti, nukwēnda ukwisila mu Nyānja Ingesefu, kangi bālyōsīgwe kwa Mōse. Aligwesa pamwene āgabwene a maka ga Kyala gikuntika umwene, akabalilo kako umwene imbege mwa Mbepo; kangi akabalilo kāko Miriamu ikukuba i tamborii, ukubopa-bopa pa kiloboko. Aligwesa yumo gwa bēne, ikilo kilikyōsa, bālyāga amapūpwe, a māna gākumwanya ukufuma miānya. Aligwesa gwa bala bānwīle ukufuma ku Lyālābwe lyāmwbepo ili lyātīkīgwe. Kangi bālipo maelifu-elifu mabili bāsōkile mu Igupti. Balinga aba bāfikile ku kisu ikifingigwe? Babili. Yumoywene ukufuma ku elifu-elifu yumo! Ngimba abene bali poki bōsa? Yeso aayobile abene baapyutigwe. “Aba tāta bīnu bālīle a manna ndulanga, ku fwāsi ya fyīnja malongo matatu, kangi une nguyoba kwa umwe ukuti abēne bo bōsa bafwīle.”

¹³ Lilino balipo kifuki a Bakristi maelifu-elifu bamia bahano

nkisu kya pási ikilo iki, ukubala a Bakatolika, kiProtestanti, na fyosa. Linga Yeso abagisenie ukwisa mu Kunyakiligwa kula, ukufwana na iki une njobile itolo, b̄isa kuyapo bamia bahano bikuyōnga nk̄isu ikilo iki, mu Bunyakiligwo. Kangi ab̄ene lumo bo abo ilisiku lililyōsa, ukubala i k̄isu kyōsa, aba bakabaligwamo siku. Popāpo ikyēne kibaḡile ukuya kabalilo kalikōsa, muketile.

¹⁴ O, Bakristi, unko uswe tw̄ifūnge pa kilw̄ilo kya Kyala. Unko uswe tubombe fyosa ifi uswe tumenye m̄umo, ukumbōmbéla Umwēne, ukunḡana Umwēne, nukuḡul̄ila ku kabalilo akakulumba kala.

¹⁵ Lilino, patisakuya ngapo amaelifu-elifu amakulumba ni fil̄und̄ilo bikusōka mu ngulilo yimo nu kuk̄ȳila nkati. Pala—pala pakabagila ukuya.

Lilino, kumbukilaga, i lisiku lililyosa likumalikisya i ngulilo, i lisiku lililyosa. “Mumo ukwene kwayilile mmasiku ga Noa, momumo ukwene kwisakuyilaga mu kwisa kwa Mwanundumiana gwa mundu, m̄umo imyōyo lwēle gyāpok̄igwe na m̄isi.” Lōli ilisiku lililyōsa likum̄alisya a kabalilo ka fȳin̄ja malongo-mana kuli um̄undu yumo, kuli bamo. Muketile? Kangi ilisiku lililyōsa, ab̄andu bakubaligwa ukusōsigw̄apo mu Kitāngalala. Ilisiku limo, ilisiku lyabumalikisyo lisa kufika.

Unko uswe tuyege basisimikisyi lilino, akabalilo k̄ako uswe tuli mu linogono lȳitu ilitalusye. Kangi nkipanga, kangi nkati mbandu, kuko u Mbepo Mwikemo ikwilinganisa Mwene na uswe, unko uswe tuyege basisimikisye ukuti kilikyosa kili kanunu, kangi tukwitugala kanunu, pankyeni pa Umwene.

¹⁶ Komma ugwe ukwima. Komma ukutusya, pamusi na pakilo, mpaka a Maka amanyenyemusye gala gikubatw̄ala umwe ukufuma ku f̄indu fya nk̄isu, ukub̄uka mu Kitāngal̄ala kya Kyala. Kangi umwe mwe naloliloli mukutw̄aligwa mu Kitāngal̄ala kya Kyala kangi munyenyemus̄igwe na Mbepo gwa Kyala, bo busangaluke buki! Na m̄as̄osi ga buhofu uswe tubaḡile ukuya pa fifundo fȳitu, pamusi na pakilo, ukup̄alisya Kyala panongwa ya iki Umwene abombile.

¹⁷ Ikilo iki uswe tuli nu kw̄anduka ukunini mu bubōmbèlo. Uswe tuli nu nkundwe unnunu apa, Nkundwe Capps. Umwene isile kwa uswe ukufuma ku kipanga kya Nazarene. Kangi une ngw̄inoḡono ikyo kyo kitalusye, Nkundwe Capps? Umwēne ikunyonywa ikilo iki ukuya nsayiligwe na uswe, ukw̄isila mu kw̄ala amaboko.

¹⁸ Uswe tukaya nago ni kalatasi ukupa ku aligw̄esa, napāpo uswe tw̄agan̄igwe ukuya. . . Uswe tw̄abaḡile ukuya ni fikalatasi, lōli uswe tukw̄it̄ika ukuti u gw̄abwanal̄oli, undumbilili unsayiligwe, ifikalatasi fȳake fili ku Mwanya. Muketile? Kangi umwene—umwene ali nu bwabuke ukulumbilila ili Bangeli akabalilo kosa aka Kyala ikulingania ubumi bwake ni li Bangeli. Uswe tukwitika uyo yo kalatasi gwake.

¹⁹ Kangi, lilino, Nkundwe Capps atalile asayiligwe pabwelu mu i—i kipanga kya Nazarene, loli ikilo iki umwene ikulonda abakulumba, na fyosa bo ifyo, ukwāla amaboko pa mwene ukuya busayiligo, ukukipimba i Ndumi iyi. Kyo kindu kikifu nki!

²⁰ Une—une mbilike inongwa ukufuma mūmo une mfumile pakuya mu Tucson, kangi syo nōngwa inyafu bo isyo, isya Nkundwe Capps apa mu butūli bwāke ku gwaipyana gwītu Nkundwe Neville, yūyo ikukolelēla i kandulo ya Lumuli itolo ukuya gwāBukifu bo mūmo abanyāmbāla babili aba babagile ukukolelēla. Uswe tubikīle amaboko pa Nkundwe Neville, lōli komma pa Nkundwe Capps. Kangi une ngulonda bala bābo bo balūmbilīli, Nkundwe Jackson na bēne, linga abēne bali apa, kangi Nkundwe Ruddell na bakulumba ba kipanga apa, linga abēne bisa kwīsa pamwanya apa itolo ku maminiti manini lilino, kangi ukwāla amaboko pa Nkundwe Capps. Kangi i . . .

²¹ Lilino uswe tukwaga, mu li Bangeli, ukuti iyo yo njila iyi abene bābombile ikyene, abene balyālile amaboko pa bene nukubabika abene ukubapāgūla polelo. Kangi iyo yo njila abēne bābōmbile Timoti. Ātile, “Ukwīsila mu kikūngilwa iki kyāli mwa ugwe, ukufuma ku mwīsukulu Lois . . .” Abēne bākyāgēnie ikyēne, ukuti mula kyālimo i kikūngilwa kimo mwa mundu yula, ālīsile kwa umwēne ukwīsila mu bakulumba, ukwīsila mu kwāla pamwanya kwa maboko.

²² Lilino, abakūndwe ba lisiku-lyabumalikisyo, bakūndwe ba fula-ya-lisiku-lyabumalikisyo, balinkuya, palema nalinga, kila kifuluganikēne lōsa. Abene binogona abene balinkumpa umwene ikikūngilwa, mukwisila ukubomba ikyo. Umma, ikikūngilwa kyātalile kyāli mwa umwēne, kangi abēne bo itolo bālyālile amaboko gābo pa mwēne ukuya lwītikisyo ukuti abene bālītike ukuti Kyala atalile abikile ikyabupi mwa umwene. Kangi abēne bītikisyāga ikyēne, ukwisila mu kwāla pamwanya kwa maboko.

²³ Kangi abanyāmbala aba apa mu kipānga iki, aba une ngwītika aba bo balinago mu mōyo gwābo na Maka Gāke agākunyenemusya; linga umwe bakundwe mukufyūka itolo lilino, Nkundwe Ruddell na bōsa abāngi ba umwe aba bali apa mu kipanga, na bakulumba ni fipānga fyabukalumbu ukusyūngūtīla, ukwāla amaboko pamwanya pa Nkundwe Capps, ukuti umwēne abagile ukuya nsayiligwe ukwisila mu lwītikisyo lwītu, pankyeni pa kilundilo iki, nukutuma panja ukulumbilila i Nongwainunu ya Ntwa Yeso, kulikosa kuko Kyala abagile ukunkōlela umwene. Umwene ikuya . . .

Umwene atalīle ali yumo mwa uswe, ukwisila mu Kupāpīgwa. Umwene yo yumo gwa uswe panongwa yakuti umwene itike i Ndumi. Umwene yo yumo gwa uswe panongwa yakuti ukuti—ukuti umwene ikwima kuli Bwanaloli bwa Lisyu. Kangi uswe tukulōnda Nkundwe Capps ukuya pabwelo

nsayiligwe, pankyeni pa umwe, ukwĩsila mu kwāla pamwanya kwa maboko, ukuti umwēne yo yumo mwa uswe.

Ndaga, Nkundwe Ruddell, Nkundwe Capps, Nkundwe Neville. Nkundwe Junior Jackson, aligwesa gwa balumbilili abangi apa, une ngamanya itolo balinga aba baliko. Une ndiku. . . Une ngusakikisya abene bali ni ngomano syabo ikilo iki. Popāpo isaga papapa pamwanya apa, Nkundwe Capps.

Lilino ali kugu u Nkundwe Hunter na bene ukufuma ku New York, une. . . Nkundwe Anthony? Une ngusakikisya abēne bagomokile nyuma. [Nkundwe Neville ikuyoba, “Alipo u Nkundwe Anthony kunyuma kula.”—Nsimbi]

Aligwesa gwa umwe abangi aba bali apa, aba bali na uswe, fiki, uswe tukuobokaga panongwa ya umwe ukwisa kuno nu kwima na uswe lilino, ukuya lwāgānio ukuti uswe tukwītika Nkundwe Capps ukuya. . .

Balinga ba umwe apa mumenye Nkundwe Capps? Fyusya ikiboko kyako. Umma ndaga, bika ikiboko kyako pasi. Balinga bikwitika umwene yo gwambombo gwa Kyala? Fyusya ifiboko fyinu. Uswe tunganile umwene, ukuya nkundwe gwitu.

²⁴ Lilino iyi yikaya katikati i njila indalusye iya iki uswe twābagile ukukōlēla busayiligwe, loli une ngulonda ikilundilo iki, une ndinkutoligwa ukwimba u lwimbo ulu, loli une ngulonda umwe mundule une ukugela ulwene.

²⁵ Ukuti ilisiku limo u nsololi ābukile pāsi ku kigemo, mu tempeli. Kangi akabalilo kako umwene āli kula ku tempeli. . . Umwene āli nnyambala unnunu, lōli umwēne ālambalēle itolo pa ngongi sya Uzzia u mwalafyāle, kangi umwēne āli u—umwēne āli nnyāmbāla unnunu. Lōli pōpe, ilisiku limo, ku tempeli, umwēne ākētīle ikindukimo, akabalilo kāko umwēne āgwīle mu mboniboni, iyo umwēne akākētīlēmo siku pabutasi. Umwene alinkubabona a Bandumi, na mapiko, gikupululuka kunyuma na nkyene, mu nyumba iyi, ngukuuta, “Mwikemo, mwikemo, mwikemo, Ntwa Kyala Mwenemaka!” (Isaga kuno, nkundwe. Ena. Muketile?) “Mwikemo, mwikemo, mwikemo, Ntwa Kyala Mwenemaka!” (Ben.)

²⁶ Kangi akabalilo kāko umwēne ābōmbīle, amayengo ga tempeli galinkwēndelēla pānja. Kangi umwene alinkuti, “Aheli yo une! Kabuno une ne mundu gwa milomo imibwāpufu.” Mu Kuyapo kwa Kyala umwene alinkusyagania, ukuti palema nalinga ukuya nsololi, umwene āli nsobi. Umwene alinkuti, “Une ne mundu gwa milomo imibwāpufu, kangi une ngwitugasya pakati pa bāndu ni milomo imibwāpufu.”

²⁷ Kangi yumo mwa Bāndūmi alinkupululuka, kangi alinkwēga ikikoka kya Moto nukupalamasya imilomo gyāke, nukuti, “Solola, mwanundumiana gwa mūndu!”

Ngimba ugwe ubagile ukutupa uswe ulusambo pa ikyo, kalumbu, linga ugwe ubagile. Balinga bamenye ulwimbo ulu? Unko uswe, ilinandi limo. Umma ndaga.

Akabalilo kâko i kikoka kya Moto
kyâpalamasísyé unsololi,
Ukumpela umwēne ukuya mpelelesye mūmo
umpelelesye abagile ukuya,
Akabalilo kako a Masyu ga Kyalá gayobile,
“Ywani ikutubukilaga uswe?”
Polelo umwene alinkwamula, “Apa une ndipo,
nduma une.”

[Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbi]. . .
yoba, Ntwa gwangu,
Yoba, kangí une nguyaga mwēngo
ukukwāmùla Ugwe;
Yoba, Ntwa gwāngu, yoba, Ntwa gwāngu,
Yoba, kangí une ngwamulaga, “Ntwa, nduma
une.”

Maelifu-elifu lilino mu butulwanongwa ni soni
bikufwa,
Pilikisya ku bukūte bwābo ubusulumanie
kangí ububabìgwe;
Bopele, nkundwe, bopele ku lubāngo lwābo;
Mbibimbibi āmula, “Fundí, une ndi apa.”
Yoba, Ntwa gwāngu, yoba, Ntwa gwāngu,
Yoba, kangí une nguyaga mwēngo
ukukukwāmùla Ugwe;
Yoba, Ntwa gwāngu, yoba, Ntwa gwāngu,
Yoba, kangí une ngwamulaga, “Ntwa, nduma
une.”

Unko abakulumba bēndege ukusyūngutíla lilino nu kwāla amaboko pamwanya pa Nkundwe Capps. Unko uswe twēsa twīnamisye imitu gyītu.

²⁸ Gwempala Kyalá, amayengo ga tempeli gasemile kangí, kangí ukuya tukukēta u Mbepo gwa Būmí bwakunyenenyemusya bukubōmba mwa nkundwe gwītu. Une ngusuma, Kyalá, mumo umwene ikwipilikíla íkí ukufuma Kumwanya, íkyo kikuyoba ukutí umwene íkufimbilísígwa ukubuka. Uswe tukubíka amaboko pa mwēne, ukuya bakulumba Bāko, Ntwa, nukumpa umwēne íkíboko íkílílo kya bulílanísí; nu kwāla amaboko gītu pa mwēne, nu kukísania ísayo sya Kyalá pa mwēne, ukutí Ugwe kwísakupaka ímílomo gyāke, ukwínogona kwāke, būndu bwāke bōsa. Kangí umwene alí egaga í Ndumí íyí ya Nongwainunu ku bulenduke bulíbōsa ní nguto íyí Ugwe kwísakunkōlelága umwene. Tupaga íkyene, Ntwa. Uswe tukupa Ugwe unkundwe gwítu, ukuya gwambombo gwa Bako, mu Ngamu ya Yeso Kristí. Amení.

²⁹ “Lumbilila i Lisyu,” nnuguna gwangu. “Yaga ntubalilo, kang’i panja pa tubalilo; fũnda, kemela, nu bufindang’oma bõsa ni Kimanyisyo.” Kyala akusaya ugwe, nkũndwe.

³⁰ [Nkundwe Ben Bryant ikuyoba, “Nkundwe Branham, ngimba ugwe uli ãlãga amaboko gãko pa une? Ngimba abẽne babagile ukwãla amaboko gãbo pa une? Une ngulõnda ukuya nsayiligwe.”—Nsimbi.] Ubõmbile ugwe. . . ? Une ngãmenye ugwe ukãbõmbile.

Nkundwe Har, apa, afikile kwa uswe. Une ngwinogona umwene alumbililaga ku kabalilo kamo. Napãpo, umwẽne akaya pabwelu (une nĩnogonaga umwẽne ãbõmbile; iyo yo nõngwa une nãlinkõlile umwẽne pamwanya.) ãsayiligwe, pamo amaboko gãlyãligwe pa mwẽne apa.

³¹ Lilino, unkasi gwa Nkundwe Ben ali apa pabuyo bumo, kang’i umwene yo mũndu umpala. Umwẽne ãli nkĩkũlu ndumbilili. Kang’i akabalilo kako umwene nu nkundwe gwitu beganaga, kang’i umwene alinkuntwala umwene ku kipanga, akabalilo kãko umwẽne alinkukẽta nu kupilika i Lisyu, napãpo u nnunu unkĩkũlu unnini nu bũndu ubununu, lõli akabalilo kãko umwẽne ãkibwẽne icyẽne kyãli kisõbi kuli a bakĩkũlu ukubõmba ikyo, umwẽne alinkubika pa lubafu; kang’i icyẽne icyẽne kyãfwãnãga ukugwa pa ndume gwãke. Uko ko kutalusya. Ikyo kyo kyabutumigwa. Iyo yo njila icyene kibagile ukuya.

³² Nkundwe Ben ikwegã amatepi, bo une ngupilikisya, nu nkasi gwake. Abẽne bikubũka mu i kunyum-. . . amabuyo ga panja-pa-njila, kubutali kunyuma nkati mfyãmba, nkati mmatẽngẽle, kang’i abẽne bikukina amatepi aga nukuyobelapo pa matepi. Utubalilo twingi abene bikubopesigwa panja, ukukagigwa panja, ukusõpigwa panja. Uswe tukugũlila ikyo. “Kabuno bosa aba bikuya nu bumi bwakyalã mwa Kristi Yeso bisakukubilwaga ubufwimigwe.”

³³ Balinga apa bamenye Nkundwe Ben? Balinga bikwitika umwene ukuya gwambombo gwa Kyala, gwakufikapo pa lusayo ulu ukuti uswe twisakunsũma ukufuma kwa Kyala kuli umwẽne? Muketile, umwene akaya nhesya. Umwene afumile pakuya na uswe ku fyinja ni fyinja. Une mmenye umwene ukuya nnyambala gwa lwĩyisyo. Umwene ali bo une; umwene ikutendeka isobi nyĩngi. Uswe twesa tukubomba ikyo. Iki une nkiganile ukufwana na Nkundwe Ben, umwẽne yo gwãkigana ukwãfũla pa fifũndo fyãke ukutẽdeka icyẽne ukunosya.

Kang’i akabalilo kako umwene aapilike, ilisiku limo, pa *Bwegi Nu Kusõka*, umwene nu nkasi gwake balitendekisye ukupagulana, panongwa yakuti umwene anganile umwene, kang’i umwene anganile umwene, loli abene bikulonda ukufwãnamo ni Lisyu lya Kyala. Kilikyosa i Lisyu lyãyobile, ikyo kyo iki abene bãlondaga. Une ngusuma ukuti Kyala isakusayaga Ben nu nkasi gwãke, ku bubombelo Bwãke.

Unko uswe twāle amaboko gitu pa nkundwe gwtu.

³⁴ Gwempala Kyala, uswe tukubīka amaboko gītu pa Nkundwe Ben gwītu, ni kimanyilo kimo ukuti uswe tunganīle umwēne. Kangi uswe tukwitika, Gwentwa, ukuti umwene itendekisye ukubomba imbombo ya Ugwe, ukuti atumigwe panja na matepi aga, ukukina agēne nkati mwa bamo abāndu bamfyāmba mu njila mmabuyo ga kubutali kūko lumo twe bīngi ba uswe tukābagilēmo siku ukufika, loli pōpe i Ndumi yikufimbilisigwa ukubuka ku kisu kyosa. Uswe tukusuma ukuti Ugwe kusayaga unkundwe gwtu, kangi mpapo umwene u Mbepo Gwako, kangi Ikyene kili isaga pa mwene. Kangi ndongolelāga umwēne, kangi nsosolelaga umwēne ni nkasi gwāke ku mabuyo gala kūko lumo u moyo gumogwēne gula guli kubutali pānja pala, kangi ififigo fikabagila ukwīgāla mpaka i ng'osi yātwāligwe mula. Ugwe ukaya mwīkutisigwe na malongo-mahano-na-mana na bahano-na-bana. I . . . Ingamu yiliyōsa iyo yili pa Būku yikufimbilisigwa ukutwāligwa nkati. Batula abene, Ntwa, bo uswe tukubīka amaboko pa mwene, ukuya kundūngānia umwene na uswe ukuya nkundwe gwītu. Kangi u butuli bwitu nu lwiputo lwa umwene, lukubukaga nu mwene. Kangi uswe tukusuma ukuti Ugwe kusayaga umwene, Ntwa, kulikosa umwene ikubuka. Mu Ngamu ya Yeso. Ameni.

Akusaye ugwe, Nkundwe Ben! Ikiboko ikilīlo kya bulilanisi uswe tukupa ugwe, ukuya bakundwe balūmbilīli. Kyala akusaye ugwe, nkundwe.

³⁵ [Nkundwe Earl Martin yikuyoba, “Nkundwe Branham, ngimba ugwe ubagīle ukubīka amaboko pa une, ukupaka une ukubōmba ukuya ntimi?”—Nsimbi.] Yohani Martin . . . [“Earl.”] Earl.

Balinga bamenye i Earl Martin? Balinga bikwitika umwene ukuya gwambombo gwa Kristi? Umwene ikwisa kwa uswe ukufuma ku . . . Une ngwitika iki, ku bwandilo, ukufuma ku kibugutila kya kiPentekosti, kangi lilino une ngwinogona umwene ikutima kangi ikubomba imbombo ya pamwene.

³⁶ Une nu mmenye Earl ukuya gwambombo gwa Kristi ugwanaloliloli. Une ndisa kwībwāmo siku akabōmbo kamokene, nyīngi isi sifumile ukuyapo, lōli akabōmbo kamokene ntiga na Earl. Une ngukumbukila ikilo kimo abēne bālīnkōlīle umwēne akabalilo kāko une nāli mu Dallas, Texas; pamo une—une ngwitika, umma, ikyene kyāli . . . [Ukalumbu ikuyoba, “Beaumont.”—Nsimbi.] Beaumont, Texas, ko kutalusya, kalumbu. Kangi abēne—abēne . . . U mwāna gwāke ālāmbalēle, ikufwa, kangi abēne bālīnogwīne akēne katalīle kāfwīle. Akēne kakatūyaga kāngi mma. Kangi Earl alīnkupela injila yāke ku kyūmba kyāngu, ukuya tāta, ikwīnamisya ifibega, ukwīnama pāsi pankyēni pa une, bo une nāli nkitala. Alīnkubūngulūsyā panja; umwēne alīnkubīka amaboko gāke ukusyūngutila une

kangi alinkuti, “Nkundwe, une ngwitika ugwe gwe nsololi gwa Kyala. Une bwila ngwitika ikyo. Kangi linga ugwe kuyobaga itolo i lisyu, palema nalinga u mwana gwangu afwile, loli isakuyaga mumi umwene.” Kangi u mwana gwake ukugomokela ku bumi, ali nu bumi.

³⁷ Ngimba umwe mukwitika umwene yo abagile ukuya gwa kiboko ikitalusye ikya bulilanisi bwa bitiki aba? [Ikilundilo kikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi]

Unko uswe twipute, bakundwe, bo uswe tukubika amaboko pa mwene.

³⁸ Gwaipyana Tāta Gwakumwanya, uswe tukubika amaboko, kangi, pa Nkundwe gwiitu Martin. Uswe tukutuma umwene, Ntwa, ku fiyabo ifyabumalikiyo ifi Ugwe usungulile ukuti umwene abagile ukubuka; kulikōsa ikyēne kili, bīngi pamo banini, injila-syakupāgūka, imisebwe-iminywāmu, imbaso, linga ikyēne kikuya. Kulikōsa ikyēne kili, Ntwa, isayo Syako sili yaga nu mwēne. Uswe tukubika amaboko gitu pa mwene bo uswe tukundagila umwene pa ubwēngo Bwako nukumpa umwene isayo syitu, ukuti u Mbepo uyu ali pa uswe, Ntwa, abagile ukubuka nu mwene, kangi isakundōngolēla umwēne nu kunsosolēla umwēne ku myōyo imiyōnge panja mula mu mbaso ni misebwe-iminywāmu. Uswe tukutuma umwene, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Ameni.

Kyala akusaye ugwe, Nkundwe Martin. Bukaga lilino, kangi u Ntwa ayege na ugwe.

³⁹ Pa nongwa yilayila? [Nkundwe Ricoy Barker ikuyoba kwa Nkundwe Branham—Nsimbi] Richard yo ngamu yāko? [“Kutalusya. Richard Blair.”] Balinga bamenye Richard Blair? Balinga bammwitike umwene ukuya gwambombo gwa Kyala? Umwene ikwisa ukufuma ku—ku kibugutila kya kipanga kya United Pentecostal.

Kangi nkundwe, Nkundwe Blair, une ngukumbuka ubukōlelo ubukulumba, ubwa umwene. Une ngukūmbūka a kabalilo kūko Nkundwe Blair ākābagile mma, akālonidaga ukunyitika une, panongwa yakuti yula ālipo u mbepo ikubōmba nu mwēne, ukumbula umwēne ukuti une nāli nsyōbi. Kangi akabalilo kāko umwēne ālitūgēsye mulamula mu lukomano, u Mbepo Mwikemo alinkusanuka nukukolela ikyene panja. Kangi umwēne āli itolo ukufwāna itēndekisye kuli u—u kubongotokela pāsi, kangi kila kyo iki kyālimfikisye umwēne mbubūmbigwe bula.

Kangi une ngukumbuka unkasi gwake unganigwa ikungolile une ilisiku limo. Umwene aatile, “Nkundwe Branham, une ngwitika ukuti Richard ukuyaga pakufwa.” Kangi umwene āli, une ngwitika, ikifūnga kimo. Umwene ābukile nukukilambalika ikyene pa mwene, mumo une nālinsumile umwene, nukwiputa. Apa umwene alipo.

⁴⁰ U mwāna unnini āli mbufulale, pamo, [Nkundwe Blair ikuyoba, “Umwānangu undumiana.”—Nsimbi] undumiana gwāke, mbufulale bumo, ubu abēne bakapēle ulusūbilo lwīngi kuli ubwēne, nu busyūte bwa bōngo. Kangi nu lwiputo, pōpe ukwīsila pa fōni, u mwāna ātendekīgwe ukuya kanunu.

Ngimba umwe mukwitika Nkundwe Blair yo nketi gwānalōli gwa Kristi? [Ikilundilo kikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi.] Umwe iputa ukuti isayo syako sikubuka nu mwene.

Bakundwe, bika amaboko ginu pa mwene.

⁴¹ Gwempaka Kyala, ukulīngānia ugwītu gwaipyana kangi nkundwe njīndikīgwa, Ugwambombo Gwako, uyu isile nu kufuma ku kibugutīla kyake mwene, ukwenda mu Lumuli. Tāta, uswe tukusuma ukuti Ugwe kusayaga u Nkundwe Blair, bo uswe tukutuma umwēne ni sayo syītu kangi kulagila kwītu, na maboko gītu pa mwēne, kulikōsa kūko Ugwe ubagīle ukunkōléla umwēne, Ntwa, ku kilikyōsa iki iyēne yibagīle ukuya. U Mbepo Gwāko alibūkāga nu Nkundwe Blair. Ndongolela umwēne kangi nsosolēla umwēne ku bayōnge kangi aba bikufwa ba kīsu iki, ukuti umwēne abagīle ukutūla ukwāga yila ing’osi injōnge, ukuti umwēne abagīle ukutwāla iyēne ukugomokela ku kibaga. Kulikosa ikyene kibagīle ukuya, kilikyosa iki Ugwe uli nakyō ku mwene, Ntwa, uswe itolo tukusūma ukuti Mbepo Gwāko ndōngolēla umwēne kangi ntalula umwēne mu njila ya būmi bwāke. Uswe twe bakundwe bāke. Mu kumpapo umwēne ikiboko ikilīlo kya bulilanisi, uswe tukukusuma Ugwe ukubuka nu mwene, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Ameni.

Ikiboko ikililo ikya bulilanisi! Kyala akusaye ugwe, Nkundwe Blair. Uswe tuli na umwe, mia yumo mwa mia, ukwīputīla ugwe kangi tukubōmbāga kalikōsa uswe tubagīle ukutula ugwe. Kyala akusaye ugwe.

⁴² [Nkundwe Merlin Anthon ikuyoba, “Ikyēne kyo kilakila kuli une, Nkundwe Branham, kuli ubusayiligwe.”—Nsimbi] Fiki kuyoba? [“Busayiligwe.”] Gwe ywāni ugwe? [“Merlin Anthon.”] Merlin Anthon. [“Une ndi nkipānga.”] Kugu? [“Apa nkipānga.”] Nkipānga. Alipo yumo amēnye Nkundwe Merlin Anthon? Umwene mpya, kwa une. [“Na Salvation Army. Kungumbukila une?”] O, ena. Nswaga une, nkundwe.

Ukufuma ku Salvation Army, uko ko kotalusya, une ngunkumbukila umwēne. Nalōli, une numenye umwēne lilino. Une itolo. . . Ikisyo kyāke kikāboneka kyākwisibilīgwa kwa une itolo akabalilo kala, pa kabalilo aka. Balinga bamenye umwene ukuya nnyambala gwa Kyala? [Ikilundilo kikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi] Balinga bikwitika ukuti—ukuti Kyala ikubomba nu mwene? Fyusya ikiboko kyako. [“Ameni.”] Ngimba ugwe kummwiputilaga umwene? [“Ameni.”]

⁴³ Lilino, nkundwe, uswe tumenye ukuti ugwe kwisa ukufuma ku kibugutīla ikikulumba ikya bandu, Salvation Army, abene bo

bandu bakulumba. Loli, kangi, loli Salvation Army bikubomba imbombo ingulumba panja pa lukindi. Uswe tubagile ukuyoba nakimo ukulwana ni kya Nazarene, ikipanga kya Pentekosti, pamo Salvation Army, pamo filifyosa fya ifyène; abène bo bakundwe bitu. Lōli, umwe muketile, uswe tukwītika ukuti uswe tuli bākupimba ba Ndumi ingulumba kuli isala yiyiyi iyi yīyo uswe tukwītūgalāmo. Ugwe kulonda ukubomba ikyo na uswe? [Nkundwe Anthon ikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi.]

Unko uswe twinamisyeye imitu gyoutu akabalilo kako uswe tukubika amaboko gitu pa nkundwe gyoutu.

⁴⁴ Gwempala Tāta Gwakumwanya, Ugwe gwe Yumo uyu ikubomba ubukōlēlo. Ugwe gwe Yumo uyu ikunyenemusya i Lisyu, ukuti abēne babagile ukwītika. Kangi uswe tukubika amaboko gītu pa nkundwe umpala, ukuya kulagila ukuti uswe tukwītika ukuti Ugwe uli nagwe kangi kwisakuntula umwēne. Uswe tukutuma isayo syītu nu mwēne, ukuti uswe twe tukwītika ukuti uswe tukilenie ukufuma ku bufwe ukubuka ku Būmi kangi lilino tukolelile a Maka gākunyenemusya mu ndumbula syītu, ukwisila mu lipyana lya Kyala, uswe tukubika amaboko pa nkundwe gwītu nukuntuma umwēne ni sayo syītu, ukuti Ugwe kwīsa kundōngosya umwēne kangi ukundōngolēla umwēne kangi ukuntalulila umwēne ku mbako yiliyōsa ya kīsu, Ntwa, ukuti Ugwe untendekekile umwēne ukubukako. Mbepo Gwako alibukaga nu mwene nukupa umwene ubukafu, amaka, nu kuponjola mu butumigwe bwake, kabuno uswe tukutuma umwene mu Ngamu ya Yeso Kristi. Ameni.

⁴⁵ Kyala akusaye ugwe, nkundwe. Ikyo kyo kiboko ikitalusye ikya bulilani, umwe mumenye, bakundwe ponania amaboko nu mwene, bakundwe bo ulu. Polelo ikyo kyo ugwe uli . . . Umma ndaga, u Ntwa abasaye umwe mwēsa.

⁴⁶ [Nkundwe Carrell ikuyoba, “Une—une nasiku nābōmbigwēmo, pabwelu. Ngulonda ugwe ubike amaboko gāko pa une, bo bala, mu Ngamu ya Yeso.”—Nsimbi] Ugwe, kilikyosa iki ugwe kulonda. Kangi ikyāko . . . [“Akabalilo ukuya, kangi ukufwana na bēne.”] Lilino ngimba ingamu yako yo fiki? [“Nkundwe Carrell, ukufuma ku Cincinnati.”] Nkundwe Carrell.

[Nkundwe Carrell ikuyoba, “Une nāsayiligwe ndumbilili, lōli une ngābagile ukwītikisania nu nkundwe uyu āsayilaga abakīkūlu ukuya balūmbilili, kangi une ndinkufimbilisigwa ukubongotokako ukufuma ku kyēne.”—Nsimbi]

Uyu yo Nkundwe Carrell ukufuma ku Cincinnati. Alipo yumo ammenye Nkundwe Carrell, fyusya ikyāko . . . Ukuya gwākufuma ku Cincinnati, une ngulāmwa ikyēne, ukuti aligwēsa amenye. Umwene ikuyoba ukuti umwene āli ni kibugutula, kangi i kibugutula kyālundaga ukusayila abakikulu abalumbilili.

Umwēne alinkutoligwa ukwīkasya kyēne, kangī umwēne alinkufimbilisigwa ukubongotokako ukufuma ku kyēne.

Ikyo kyo katikati mūmo une nābongotwīke ukufuma ku Missionary Baptists. Dokotala Roy E. Davis, balinga bapilikemo siku umwene? Naloli, ugwe ubombile, muketile. Umwēne ālōndāga ukusayila bamo abalūmbilili bākīkīkūlu, kangī une ndikuti, “Umma, nkulumba. Ukuya nkulumbagwakipanga,” une ndinkuti, “Une ngabagila ukubomba ikyo, nubuyepo. Ikyene kikulwana ni Lisyu lya Kyala.”

⁴⁷ Une ngakumanya ugwe, Nkundwe Carrell. Loli pa lwalo lwa buketi bwako, kangī u Bwanaloli bula ubu ugwe kwimila. . . Uswe tukaya nakyō nakimo ikyākulwana na bakīkūlu bala. Abēne bo bakalumbu. Uswe tubaganile abene. Loli uswe tukwitika ukuti abene bali nubuyo bwabo, kangī ukuti abene bikufimbilisigwa ukusyala. Muketile? Kangī uswe tukwitika ukuti abene bo nganigwa ku nnyambala, umwinake-ntuli. Kangī mu njila nayimo. . . Uswe tukwinogona ukuti abene bo kyabupi ikulumba ukukinda, panja pa bupoki, iki Kyala apelemo siku unnyambala. Loli umwene akaya nabo ubuyo pa kigemo, ukufwana ni Lisyu lya Kyala. Pa lwālo lula, kangī u lwītīko lwāko mwa Kyala, uswe tukubīka amaboko pa ugwe, ukuya bulilanisi, ukwisa ukubūka na uswe.

Unko uswe tubike amaboko gitu pa mwene.

⁴⁸ Gwiitu mpala Tāta Gwakumwanya! Undumiana unnini uyu, une mbagile itolo ukumanya mumo umweene ikwipilikila. Umwēne agūtīgwe pānja panongwa ya Bwānalōli ubwabwanaloliloli. Ukuti, “Umūndu atisakuya nu būmi nu nkati gwēne, lōli ni Lisyu lililyōsa.” Polelo uswe tukubīka amaboko pa mwēne, ukubīka isayo syītu pa mwēne. U Mbepo Gwāko alindongosyāga umwēne, ukundōngolēla umwēne, nu kuntalula umwēne mu njila ya būmi kōsa kūko Ugwe ubagile ukuntuma umwēne, Ntwa. Unko umwēne amanye ukuti uswe tukummwīputila umwēne, kangī kwīsa kuyaga butūli ku mwēne, nu kumtula umwene akabalilo kosa aka umwene isakwimaga panongwa ya Bwanaloli. Tupaga ikyene, Ntwa. Uswe tukutuma umwene, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Ameni.

Kyala akusaye ugwe, Nkundwe Carrell.

Umwe itolo ega gala amaboko gāligwe pamwanya, abakīndānekīndāne bala. Mwēsa ba umwe mukupa uluko lwa fiboko fya kililo kya bulilanisi kuli ikyo.

⁴⁹ Nkundwe Ruddell, apa, akayamo siku pabwelu ukusayiligwa apa pa kipanga. Ngimba. . . Balinga bamenye Nkundwe Ruddell? [Ikilundilo kikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi.] Uswe twesa tumenye umwene. Balinga bamenye umwene yo nnyambala gwa Kyala? [“Ameni.”]

Gwempala Tāta Gwākumwanya, ukuya ukuti abakulumba Bāko bikwāla amaboko pamwanya pa nkūndwe uyu yūyo ēndile

ukukindàmo mu masolofu, amisi ga ndipa. Umwēne akētīle ikilūndilo kyāke kikugwīla pānja. Umwēne akētīle kilikyōsa kikuboneka pabuyo, lōli pōpe ikwītika. Palema nalinga i . . . ? . . . Uswe tukubīka amaboko gitu pa mwēne, nukukilania isayo syītu ku mwēne. Mpake umwene, Ntwa, namaka, ni Lisyu, Ntwa, nukumtuma umwene ku bu bwa mbako sya kisu kyosa! . . . ? . . . yaga pa mwene nukumtula umwene. Kangi ntuma umwene, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Amenī.

⁵⁰ Nkundwe Ruddell, ugwe akabalilo kōsa uli ni kiboko ikitalusye ikya bulilani. Une mmenye Nkundwe Ruddell. Kikufwana ngati—ngati u ndumiana gwāngu mwēne. Ugwise na une, māmā, bāmanyene yumo nu mnine akabalilo katali fiyo. Kangi une mmenye Nkundwe Ruddell ukuya gwambombo gwa Kyala. Une mbōmbīle nu mwēne. Kyala akusaye ugwe, Nkundwe Ruddell.

⁵¹ Ngimba ingamu yake yo fiki? Ngimba ugwe gwe ywani, nkundwe? [Umundayumo ikuyoba, “Nkundwe—muko kwa Nkundwe Martin.”—Nsimbi.] Nkundwe Martin, ugwe umenye umwēne, Nkundwe Martin?

Ngimba ingamu yako yo fiki? [Unkundwe ikuyoba, “Umsa. McComas.”—Nsimbi.] Nkundwe McComas. Une ngusakikisya akayapo nayumo kuno ammenye umwene, loli umwene yo . . . Ena, unnyambala uyu apa ammenye umwene, Nkundwe Tyler. Kangi umwēne ikwīsa ukuya . . . ukuya na maboko gabīkīgwe pa mwēne, ukuti umwēne isakuyaga mpīmba gwa Nongwainunu. Nkundwe McComas, kugu ugwe kufumila, Nkundwe McComas? [“Rockford, Illinois.”] Rockford, Illinois. [“Ugwe gwākōlīle ku kāya kāngu, undungu ugu gukīndīle, pamo pa Kilēmbēlo iki kikīndile nkilo, nukwīpūtīla unkasi gwāngu.”] O, ngimba ikyo kitalusye? Ukufuma ku Tucson. [“Tucson, Arizona.”] O, une ngukumbukila ukukōlēla lilino. [“Umwene alinkusumuka u lubunju ulukōnge.”] Ntufye Untwa!

[Nkundwe Martin ikuyoba ikindukimo kwa Nkundwe Branham—Nsimbi] Fiki kuyoba? [“Ililūmbu gwāngu unnīni.”] Ililūmbu gwāko. [“Umwēne ali apa lilino. Ali ndalalatile.”] Polelo, umwene ali apa lilino, āliputilīgwe, ikilo kimo, ukufuma ku Tucson, ukwisila mu telefoni. [“Alalatile.”] Lalati- . . . [“Umwene ālalatile, kangī umwene ali apa lilino.”] Umwene ālalatile, ikilo inandi isi sikīndilepo, kangī umwene ali apa lilino. Nkundwe Martin amenye ikyēne, mwinangu. Fyōnēne umwēne ikulōnda ukwēga i Ndumi!

Unko uswe tubīke amaboko pa nkundwe gwītu.

⁵² Gwempala Kyala, une ngwala amaboko, na bangi aba, pa gwambombo Gwako, nukumpa umwene ikiboko ikililo ikya bulilani, ukwiputa ukuti isayo sya Kyala sisa ku . . . ? . . . ukuti Ugwe unsungulile umwene ukuya. Ulusayo lwāko luyege pa

mwēne, kangu ndōngolēla umwēne kangu ntalulāga umwēne, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Ameni.

Ikiboko ikililo ikya bulilani, nkundwe gwāngu, kangu bala bayege na ugwe. Kyala ayege na ugwe.

⁵³ [Yumo ikuyoba, “Nkundwe Branham?”—Nsimbi] Ena, nkundwe? [“Une ndinayo yumo ugwākōngelelāpo uyu ikulōnda iki.”] Umma ndaga, nkulumba. Une ngwitika uyu yo... [“Nkundwe Darris.”] Nkundwe Darris. Une ndiku... [“Une nummenye Nkundwe Earl nu Nkundwe Brewer.”] Unnyambala uyu yo Nkundwe Darris. Ngimba ugwe ukufuma kugu, nkundwe? [“Black Rock, Arkansas.”] Black Rock, Arkansas. Nkundwe... [“Une nummenye umwēne, nkundwe.”]... nummenye umwēne. Umunduyumo uyungi, une ngusūbīla, apa, āyobīle... Nkundwe Brewer. Une ngwitika une nālyagéne na bene, ulubunju ulu. Kangi—kangi Kalumbu Vayle, une ngusakikisya, Nkundwe Vayle, kangu abene aba balimmenye umwene, nu kumanya umwene ukuya nnyambala gwa Kyala, ugwambombo gwa Kyala. Syakuswigisya!

⁵⁴ Ena, lilino, nkundwe gwāngu umpala, ukuya mpimba gwa Ndumi, uswe tukulonda ugwe ukumanya ukuti uswe tukwimaga kunyuma kwa ugwe, ukubomba filifyosa ifi uswe tubagile. Uswe twisa kukwipūtīlāga ugwe, ukuti ugwe nūgwe kwīsakupimba i Ndumi iyi ku fiyabo fyabumalikisyo fya kulikōsa Kyāla akauyasiligwe ugwe ukubūkako.

Unko uswe tubike amaboko gitu pa Nkundwe Darris.

Gwempala Kyala, uswe tukubika amaboko gitu pa nkundwe gwitu, ukumpa umwēne ikiboko ikililo ikya bulilani, nu kuntuma umwene mu Ngamu ya Yeso Kristi, ukuti Ugwe kwisakumpaka umwēne. Kangi...?... mpapo umwene ikiboko ikililo ikya bulilani!...?... Kangi u Mbepo Gwako ikubuka nu mwene, nu kundongolēla umwene nukundongosya umwene, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Ameni.

Kyala akusaye ugwe, nkundwe.

⁵⁵ Lilino, une ngusubila, Nkundwe Anthony. Mwe bingi ba umwe mumenye Nkundwe Anthony. Umwene āli apa na uswe akabalilo katali. Une nummenye umwēne ukuya gwambombo gwa Kristi, nīmwēne. Une ngwitika umwēne yo nnyāmbāla unkeke ugwakwiyūla. Umwēne akayamo siku pabwelu na maboko gālāmbalikigwe pa mwēne. Umwēne akāmēnye iki kīsāga, binangu. Muketile? Loli lululu lilino yo nnunu bo aligwesa. Polelo uswe tukubika amaboko pa Nkundwe Anthony kangu itolo ukumpa umwene ikiboko ikililo ikya bulilani. Kyala ikufimbilisigwa ukubomba ukusūngūla. Ikyo kyo itolo ukummwitikisya umwene ukumanya, kangu ugwe umenye, ukuti uswe tukwitika u nkundwe uyu kangu uswe tunganile umwene, kangu umwene yo yumo mwa uswe, mu Ndumi. Kangu uswe tukulonda umwene ukuya ni sayo sya Kyala, kangu ikyo kyo

iki uswe tukusuma pa mwene. Unko uswe twipute, bo uswe tukubika amaboko gitu pamwanya, nkundwe.

⁵⁶ Gwempala Kyala, uyu umwiyisye unnini, ugwa kiItaly umbombi u Gwako, Ntwa, ikwisa ikilo iki, ukuti uku—ukuya amaboko galigwe pamwanya pa mwene, kangi i kiboko ikililo kya bulilanisi kyo pabwelu kikubaluligwe ku bene, ukufuma ku kipanga. Ntwa, a Maka Gako amakulumba gatume undumiana unkeke uyu ku kiyabo kya kisu kangi i mbako iyi Ugwe unkolileko umwene. Kangi umwene alibukaga nukubapoka bala abandu ukufuma ku butulwanongwa nu bubine, nukukubombela Ugwe, Ntwa, amasiku gosa ga bumi bwake. Ugwe ulindonile umwene, nlongolela umwene. Isayo syitu siliyaga nu mwene, bo uswe tukutuma umwene, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Ameni.

Kyala akusaye ugwe.

⁵⁷ [Yumo ikuyoba kwa Nkundwe Branham—Nsimbi] Ha? O, une ngamanya. Uswe tuli pa mbinyanio sya ma telefoni; amasenti malongo mahano pa miniti. Ngimba alipo umundu yumo uyungi apa ali alondaga. . .

Fyukila pamwanya apa nukukolela ingamu syinu, uyu umwe muli, bakundwe, itolo mu kyakuyobelapo papapa pamwanya apa. Itolo babula abene. [Unkundu yuyosa ikuyoba ingamu yake mwene, “Pat Tyler,” “Claude Boggess,” “Dale Potter,” “. . .? . . . Henasey,” “Yakobo Humes,” “Earl Horner.”—Nsimbi] Ngimba abo bo bene? [Yumo ikuyoba, “Ena.”] Bakundwe bangu.

Abanyambala aba, ngimba umwe mukwitika i Ndumi iyi ukuya Bwanaloli ukufuma ku Lisyu Iya Kyala? [Abakundwe bikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi.] Ngimba umwe mukwitika ikyo ni ndumbula yinu yosa? [“Ameni.”] Umma ndaga. Kangi umwe mukunyonywa, nukwinogona linga uswe tukubika amaboko pa umwe. . . Uswe tukulonda umwe ukumanya ukuti uswe tuli na umwe, kangi uswe twisakubombaga kalikosa aka uswe tubagile ukubomba ukukutula ugwe.

Kangi lilino une ngulonda umwe bakundwe, ukuti une mbagile ukubika amaboko pa bene nina, ukufyuka papapa pamwanya apa lilino. Kangi unko uswe twinamisye imitu gyitu, bo uswe tukubika amaboko pa bene.

Gwempala Kyala, apa kilipo ikibugutila kya mundu. Une ngubika amaboko gangu pa aligwesa gwa bene, mu Ngamu ya Yeso Kristi, u Mwanundumiana gwa Kyala. Kangi uli Ugwe, Yuyo ubakolile abene ukuya balumbilili, ukuti abene balilumbilila ikyene, Ntwa, amasiku gosa ga bumi bwabo, kangi. . .? . . . ukulumbilila i Nongwainunu ku kipeligwa kilikyosa. Uswe tukupa ku bene ikiboko ikililo ikya bulilanisi, kangi tukusuma isayo Syaoko ukuya na bene, Ntwa, bo uswe tukusaya abene, tukutuma isayo syitu. Ikyene kili bukaga ku mbako yiliyosa ya kisu iyi Ugwe ubakolile abene ukubukako.

Abēne balibōmbága nukubōmbéla Ugwe mu bufwāne ubu Ugwe gwākōlile abēne. Baliyaga abene bakifu kangi babombi ba Kyala abanaloliloli. Tupaga ikyene, Ntwa. Kangi uswe tukusuma ikyene mu Ngamu ya Yeso Kristi.

⁵⁸ Kyala abasaye umwe, aligwesa, nkundwe. Kyala akusaye ugwe. Kyala akusaye ugwe, nkundwe. Kyala akusaye ugwe. Kyala akusaye ugwe, Nkundwe Humes. U Ntwa ayege na umwe, aligwesa.

Lusayigwa luyege lupinyo ulu lukupinya
Indumbula syitu mu lugano Lwakikristi;
U bulilanisi bwa linogonelo lya bukamu
Lili bo lila lya ku Mwanya.

⁵⁹ Ngimba Umwene akaya nswigisye? Inogona itolo lilino, balinga abalumbilili bali apa ikilo iki ukuti babikile amaboko pa bene!

⁶⁰ Une ngāmenye ukuti uswe twāli pa bulunganisyo bwa telefoni ubu. Linga abandu panja pala bisakunhobokelaga una panongwa ya ikyo; une ngamenye ikyene. Muketile? Une itolo ngāmēnye abēne bāyaga pakulūngisania aka a Kandumi kanini lōsa ikilo iki. Lōli uswe tuli . . .

⁶¹ Lilino uswe tukubalaga i Lisyu nu kwiputa, nu kufika ukutalula mu Ndumi iyi yīyo une ngwīpilika ukuti Mbepo Mwikēmo ābagile ukuya na une ukutwāla kwa umwe ikilo iki.

⁶² Kangi lilino bo uswe tukusanukila kunyuma mu . . . ku lisimbo, une ngufumusya ikyēne nkabalilo. Unko uswe tusanukile ku Mbalilo, untu gwa 22, ilinandi 31. Imbalilo 22:31, kuli u busīmbe. Akabalilo kāko umwe mukusanukila, linga umwe mukulonda ukubala, bala ikyene pamo ngw'āla ikyene.

⁶³ Une ngulonda umwe mwesa ukukumbukila une lilino, mpaka une ngufikaga ukubabona umwe kangi, une ngusubila, utubalilo tumo palumu ulu, u Ntwa itikisyege. Kangi linga kalikosa kakuboneka, une ndikufika mfishu fya panja, une ngugomokelaga. Lōli uswe twe lilino tukwītika ikyo, mūmo kyōsa iki kibōmbile ukusyūngutīla, ukuti u Mbepo Mwikemo ikututumaga uswe lilino pa njila iyi Umwene asalile Mwene ukututuma uswe. Kangi iyo yo njila iyi uswe tukulonda ukubomba ikyene. U Ntwa asaye!

⁶⁴ Tāta, uswe tuli kifuki ukubala i Lisyu Lyako. Ngimba Ugwe kusayaga Ilyēne nukulipaka Ilyēne ku bupilikisyo bwītu, uswe tukusuma mu Ngamu ya Yeso Kristi. Amenī.

⁶⁵ Buku gwa Mbalilo, untu gwa 22 kangi ilinandi lya 31.

Kangi u Ntwa āligwīle amaso ga Balaamu, kangi umwēne ākētīle u gwāndumi gwa Ntwa imile mu njīla, kangi ulūbo lwāke lusōsigwe nkiboko kyāke: kangi umwēne alinkwīnāma untu gwāke, nu kugwa bukupāme pa kisyo kyāke.

66 Lilino, mu kubala kwa iki, ukuyenga inongwa ukusyūngutīla ikyene, une ngulonda ukwega ikimanyisyo: *Ngimba Kyala Ikwāndulāmo Sīku Amīnogòno Gāke Ukufwāna Nī Lisyu Lyāke?*

67 Ilyo lyo lisimbo ilyakuswigisya, kangī ilyene lyo Bwanaloli ubukulumba ubu uswe tubagisenie ukupilikisya. Ngimba Kyala abagile ukuyoba kalikosa kangī polelo nukuyoba, “Une nsulumenie une nāyobile ikyene”? Ngimba Kyala abagile ukwega i Lisyu Lyāke ukugomokela nyuma, ukufuma pāpo Umwene āyobile Ilyene?

68 Lilino, mu buyobelo ubu apa, inongwa iyi une nāsālīle ubuyobelo ubu, yāli nōngwa yakuti ikyēne kyo kimo mwa buyobelo bwa i Bāngēli ubu umbāli, ikugela ukukēta, pamo ikugela ukuyoba ukuti Kyala nalōli ikwāndula akīnogonēlo Kāke; iki āngali kikuya mbwīngipo ngati ukuti Umwēne ālyāndwīle ilīnogonelo Lyāke ukukīnda ubuyo bulibōsa mu i Bāngēli, une mmenyemo, panongwa yakuti Umwēne ālimbūlīle Balaamu ikindu kimokyēne kangī polelo ālimbūlīle umwēne ikīngi. Kangī lilino, abandu bingi bagelile ukutendeka Balamu itolo u, o, undagusi pamo ikindukimo. Loli Balaamu akaali ndagusi. Umwene aali nsololi gwa Ntwa.

69 Lilino, uswe twīsa mu lukolumo ukwēga unsyūngūlu gwa i Ndumi, tāsi. Israeli aali mu njila yabo ukufuma ku Pales- . . . ukubuka ku Palestina, ukwisa ukufuma ku Igupti. Kangī u Ntwa āli na bēne, kangī abēne bāli. . . Undugu aligwesa uyu āfyūkilē panyēni pa Israeli āsemesigwāga ukufuma pa njila, kabuno Kyala āyobile Umwēne āngāli ikutuma amakōnda panyēni pa bēne kangī āngāli ukuguta pānja abalugu, pene pāpo abēne bēndāga mu lupilikilo ku bulagili Bwake. Imbōmbo yikālīmo siku nywāmu fīyo. A baAmaleki, i mīndu gya lisiku lila, gikāsānwīsyē nakimo kwa Israeli. Palema nalinga abēne bāli banyambala banini mu ndugelelo, lōli abēne bēndāga mwa ISI SYO IKUTI U NTWA. Polelo kisita kupāsyā iki ulupīngo lwāli, Kyala bwila aketile ukuti Amasyu Gake ga lufingo gatikutoligwāmo siku Israeli.

70 Kangī Israeli ugwa Lwītīkāno Ulukūlu yo luko lwa Nsīngilīgwa gwa Lwītīkāno Ulupya, ukutupuka ukufuma mu—ku kīsu, ukukūya pa nsebwe ukubūka ku Kenani, pamo u Kenani uyu uswe tukubūkāko, i Fyīnj’elifu.

71 Lilino, lilino, uswe tukuketesya Moabu apa yo kifwani kya kipanga. Kangī Moabu. . . Abēne bafumile itolo ukugoga abanyafyāle bamo nu kup’injila u ndugu, bāgogīle lōsa kilikyōsa, ukupoka i kīsu, kangī nu kusāmīsigwa na Moabu. Lilino, Moabu āli ukwīsīla mu njila nayimoyēne kikolo kisitakyala. Moabu kyāli kikole iki kyābōmbelāga Kyala yulayula uyu Israeli ābōmbēlāga. Kangī ikisu kya Moabu kyaalyandile nu mwanundumiana gwa Loti, ukwisīla mu mwanundindwana gwake mwene. Kangī umwene, ukuya yo lwalo lwa kisu iki, kangī

ápangenie afumuke bāke na fyosa bo ifyo, kangi alinkupela ikikolo ikikulumba ukufuma ku kyēne, kangi abēne bābēle nu kukīndilila nkyēni.

⁷² Kangi, lilino, Israeli aali gwa mbeyu ya Abraham, komma iya Loti. Israeli alinkusooka ukufuma mwa Isaka, Yakobo. Kangi Israeli alinkusōka panja pa fila ifikolo kalongo-na-fibili ukufuma ku Yakōbe, iki pankyēni kyabilikigwāga “Israeli,” panongwa yakuti umwene āfigēne nu Ntwa. Kangi Moabu apa...

⁷³ Lilino, mu iki, kangi umwe bāndu panja mu i—pa i telefoni, Une ngulonda ikyākwānda ukuyoba ukuti une—une ndikulonda ukuya ndonda-busobi, kangi une ngusubila une ngaya'mma. Lōli, i Ndumi iyi yipēgigwe kwa une, une ngufimbilisigwa ukuya nsūbiligwa ku Ndumi yila, pamo une nguyaga nsyōbi. Muketile? Une—une ngabagila ukuyoba nakimo ikīngipo ukukīnda iki une ndumigwe ukuyoba.

Kangi une—une ngwīnogōna ukuti u ndugu unkulumba gwa bunyamundu bwa Kikristi umwīsyūgu kyo fipānga ifipānganie. Une naloli ngwitika ni ndumbula yangu yosa ukuti ikylene kubumalikisyo kisa kubūmba iu bungw'āle bwa kinyamana, iki une mbagīle, ngwinogona une mbagīle ukusisimikisya ikyo ni Bāngéli nu butuli bwa Kyala. Une ndalile mbōmbile ikyēne. Ukuti, ikyēne kisa kubūmba mu bungw'āle bwa kinyamana, mu bubūngānio bwa fipānga. Panongwa yakuti, Kyala akabōmbilēmo siku, pa kabalilo kalikōsa, siku ukupāngānia i kipānga ikisayiligwe, ikipānga ikipānganisigwe, nasiku. Umwēne naloli akābōmbilēmo siku ikyēne.

Kangi akabalilo kōsa u nnyāmbāla ātēndīke i kipāngānio, u Mbepo gwa Kyala ākilekīle ikyēne kangi akāgomokilēmo siku kāngi. Ndalusya aligwesa ugwasymbukūlu, pamo ugwe ubagile ukuya m'bāli gwimwene. Nasiku! Akabalilo kako abene bāpāngēnie, Kyala ābikile ikylene pa mēsa, kangi uko ko kuko ikylene kyābukile; ikylene kyāsyele, ukufuma pala ukukindilila. Abene bākulāga mu bākipānga, lōli nasiku mu kusumusya kwa Mbepo; nasiku, kangi mma.

⁷⁴ Moabu, apa, yo luko lwa ikyo, panongwa yakuti abēne bāli i—i kikolo ikipānginisigwe; mu kisu kyabo bene, bo mu kipangakipaguke kyabo. Kangi pala bālinabo ubwīpūti bwābo bēne, kangi ubwīputilo bwābo bwāli bwīpūti bulabula ubu Israeli ālinabo. Abene baali ba kiMoabu kangi balitike mwa Yehova Kyala, loli abene baali kibugutila ikipaanganio kya bandu.

⁷⁵ Kangi, lilino, akabalilo kako abene bikwimilila ikipanga ikyakipeligwa, Israeli ikiwimilila ikipanga kyamwambepo. Lilino, Israeli akāli kikolo ikipāngēnie. Akabalilo kōsa abēne bālinkōngīle Kyala, abēne bāli bābuke. Abēne bikwīsapo, bēndendeki, nabumo ubuyo ukubūkako. Kūko i Mbanda ya

Mōto yābūkile, abēne bābūkile ni Yēne. Abēne bakāli mma kikolo ikipānganisigwe. Abēne bāli ni kyābūmi pakati pa bēne, panongwa yakuti ububūte bwābapēle abēne kila pāsi pa ngomelesyo ya Kyala, lōli nasiku ikīsu kipāngénisigwe ku kabalilo aka. Akabalilo kako abene kubumalikisyo balinkuya kisu kipānganisigwe, pala po pāpo abene balinkugwa nu kunkana Mesiya gwabo.

⁷⁶ Kangi lilino uswe tukwāga, bwīla, ukuti akabalilo kāko ifi ifyakipeligwa kangi ifyamwambepo, imbepo sya fipānga ni fipāngānio, fikwāgāna, pikuyapo bwīla ukupūlāna. Ikyēne kikatoligwāmo siku ukuya lūlo. Ikyēne bwīla kikapūlāna. Panongwa yakuti, uswe tukwāga ukuti nkati mula kalimo a kabini. Kangi pala, mu kabini aka, ikyene kikapela ifyakufwanikisania ifyamumbili, ukwegelelana. Kangi uswe tukukyaga ikyene umwisyugu, mumo ikyene kyayilile akabalilo kala. Akabalilo kako Kyala ikubomba ikindukimo ku mundu yumo, aligwesa ikugela ukwegelela itolo bo mūmo Kyala ābombīle ku mundu yula. Muketile, ikyēne kikapela ukupāmbikana, kangi ikyēne kikapela ikyamumbili. Kangi polelo linga abēne bakabagīla, ulubafu ulungi, bikwēga ifyakukōnga fyāmwambepo, polelo abēne bikukyēga ikyēne na maka ga ndyali, pamō abēne bikupyānikisya ni kindukimo, ukusyūmbutusya aminogonēla ga bāndu, ukukwāba abafūndigwa ukukōnga abēne.

⁷⁷ Ikyo kyo katikati iki kyaabonike pa buyo bulabula; bo Kaini na Abelo, bosa-babili balumiana apa pa kīsu. Kangi akabalilo kāko Abelo āpēle kwa Kyala ilikemo ilinunupo ukukīnda Kaini, kangi Kyala āsisimikīsyē Abelo, ukwisila mu kusuluka pasi nu kwambilila ilikemo lyake, ikyene kyapelaga ukuya kyakabini na Kaini, panongwa yakuti umwēne āli gwakabini nu nkūndwe gwāke, nu kungōga unkūndwe gwāke.

⁷⁸ Ikyēne kyaalyaandileko ku bwaandilo, ukuti akabalilo kaako ikyakipeligwa kangi ikyamwambepo. . . Looli Kaini na Abelo bammwiiputāga u Kyala yulayula, abēne bosa-babili bāyēngīle uluko lulalula ulwa figemo, kangi abēne bosa-babili bīputāga u Kyala yulayula, ku kipanga kilakila, ikigemo kilakila. Lōli Kaini, ukwīsila mu kwīnagonela kwamumbili, ātwēle nkati ifipaso fya kīsu nu kulāmbalika ifyēne pamwanya pa kigemo ukuya likemo, ikwinogona ukuti naloliloli ukuti ili lyabagile ukuya lyāmulo kwa Kyala kubuhōmbe. Polelo umwene abagisenie ukuti atwalege mula, mumo abandu bikwinogonela umwisyugu, “aba apulo aba Adamu na Eva bālīle, iki kyapelile ubutulwanongwa.” Kangi, kilikyosa, une ngwinogona lilino abēne bali nakyō ikyēne pāsi ku “ifikomamanga” pamo ikindukimo lilino. Bamo mwa bene bātīle, pakaya patali mma, ikyene kyāli kindukimo ikingi.

⁷⁹ Kangi, lōli Abelo āli ni likemo ilitalusye. Umwēne āménye ukuti ilyēne lyāli lilopa ili lyabōmbīle ikyēne, popāpo umwēne

alinkutwāla u kang’osi. Kangi akabalilo kāko Kyala ālyāmbilife ilyāke, lilino, Abelo, nu lwītiko, ukwisila mu busetuli, kisita njila iyingi. Likālipo i Bāngeli lyāsīmbígwe. Polelo, umwe muketile, u bwandilo bwa bugolofu bo Bwānalōli bwa Kyala ubusetuligwe, kangi i Kipanga kyosa ikya Kyala gwabumi kiyēngigwe pa ikyo.

⁸⁰ Yeso, ilisiku limo, ikusooka pa kyamba, alinkuyoba ku bafundigwa Bake, “Ngimba abanyambala aba bikuyoba Une ne Mwanundumiana gwa mundu ndi ywāni?”

“Yumo alinkuti Ugwe gwe Mōse, kangi uyungi yumo ikuyoba Ugwe gwe Eliya, kangi Ugwe gwe Yeremiya, pamo yumo mwa basololi.”

Umwene alinkuti, “Loli ngimba umwe mukuyoba ukuti Une ndi ywāni?”

⁸¹ Apo po pāpo u ntumigwa Peteri, āpakígwe na Kyala, ānyenyemusigwe na Mbepo, ātendike ubuyobelo ubukulumba bula, “Ugwe gwe Kristi, u Mwanundumiana gwa Kyala gwabumi.”

⁸² Kētésya ubuyobelo. “Uli nsayigwa ugwe, Simoni, mwanundumiana gwa Yonasi, umbili ni lilopa fikasetula iki kwa ugwe. Tāta Gwāngu Gwakumwanya asetwile iki kwa ugwe. Ugwe gwe Simoni. Pa lyalabwe ili . . .”

Lyo lyalabwe? Lilino, a Bākatolika bikuyoba, “Pa Peteri, ilyālabwe, ibwe ilinini.” Kangi u kiProtestanti ikuti, “Pa Kristi, i Lyalabwe.”

Komma ukuya nkindane; loli ikylene kyāli pa busetuli ubu Peteri āli nabo, Uyu Umwene āli. “Nayumo umundu abagile ukwisa ku Myangu,” alinkuyoba Yeso, “pene papo Tata Gwangu ikunkwaba umwene. Kangi bosa aba Tāta ambele Une bisakwisaga kwa Une.”

“Ugwe gwe Kristi, u Mwanundumiana gwa Kyala gwabumi.”

⁸³ “Uli nsayigwa ugwe, Simoni, mwanundumiana gwa Yonasi; umbili ni lilopa fikasetula iki kwa ugwe, loli Tata Gwangu uyu ali ku Mwanya. Pa lyālabwe ili Une nisakuyēnga i Kipānga Kyāngu, kangi ifipata fya gehena fitisakutola ukulwāna ni kyēne.” Lisetuligwe mwambepo i Lisyu Lya Kyala!

⁸⁴ Kētésya, Abelo, nu lwītiko mwa Kyala, āpèle ilikemo ilinunupo. Kangi umwitiki gwamumbili inogonaga ukuti iyene yali mbombo ya maboko gake mwene, ukuti, kangi iseke syake ni kyabupi ikimogi iki mwene átwele, ukuti Kyala ikusyaganiaga, kangi ikylene kilinkupela u kupūlana.

Uswe tukwāga ukuti Abrahamu na Loti bāfimbilisigwāga u kupūlana.

⁸⁵ Uswe tukwaga ukuti Mōse na—na Datani, Kora, bāli nu lupūlano lulalula.

Mose, ukuya nsololi unsunguligwe ni Lisyu Iya Ntwa, asisimikisigwe ukuti umwene asaligwe ukuya ndongosi gwabo gwa sala, kangu ukuti Abraham afingile ifindu fyosa ifi, kangu apa Mōse ābombile katikati iki Kyala āyobīle ikylene kikuyaga, ukwegu u buyo.

Kangu Kora, ukuya gwāmbīli, bālōndāga ukufyūsya ikipānganio pakati pa bēne. Umwēne ālōndāga ukutēndēka ikibugutila kya bāndu. Kangu Kyala atikubōmbēla na bāndu bo ulu. Ikyene kikunāngīsya mulamula mula, mu Lisimbo, u luko Iwa njila umwīsūgu, ikipāngānio kila kikaya iki Kyala ikusayila. Kabuno, nakalinga itolo bo Kora abōmbīle ikyēne, umwēne alinkuyoba kwa Mōse, “Ugwe kwēga fingi fiyo pa gwīmwēne.” Mmasyu agangi, “Ikilundilo kyosa kyo kīkemo! Fiki, ugwe kuyoba ugwe gwe mundu mwikemo gwīmwene. Ugwe ukaya nabo ubwabuke ukubomba kimo bo ikyo. Ugwe kugela ukwipela gwimwene umundu yumo unnywamu. Uswe twēsa tuli bīkēmo. Uswe twesa tuli bana ba Kyala.”

⁸⁶ Kangu Mōse itolo alinkusanusya untu gwāke nukusōkāpo. Umwene alinkuti, “Ntwa, ngimba une ngubombaga fiki?”

⁸⁷ Kyala alinkuti, “Ipāgūla gwimwene ukufuma ku mwēne. Une mfumile pakuya nukufwana ni kyēne.” Kangu Umwēne alinkumila umwēne nkīsu.

⁸⁸ Mukētīle, kwālipo u kukinyana. Akabalilo kāko u gwāmumbili nu gwāmwambepo bikwāgāna, pala po bwīla pikuyapo u kukinyana. Akabalilo kako Yudasī na Yeso baalyaagene, pala pālipo u kukinyana: Yumo, u Mwanundumiana gwa Kyala; uyungi yula, u mwanundumiana gwa Sētāno. Itolo bo yu Kaini na Abelo, Iwālipo u lukinyano akabalilo kāko abēne bālyāgéne. Yumo mwa bene ali yo mpayafyuma gwa kipanga, kangu uyungi Yula ukuya ntimi. Kangu bo lilino, uswe tukwisa mu lisiku ili, ku kindu kilakila kangu. I kipanga-kipāgūke kyamumbili ku Nsingiligwa ugwamwambepo ugwa Kristi. U gwāmwambepo u Nsingiligwa gwa Kristi yo mbwīngi fiyo nkīndāne ukufuma ku fipāngānio ifyamumbili, mpaka bukayapo nu bufwanikisānie mu fyēne na panandi.

⁸⁹ Lilino kētēsya, i njila isyakipeligwa sikugela ukwēgelēla i kyāmwāmbēpo. Lōli, bo mwa Yākōbo na Esau, ikyēne kitisakubōmba. Ikyēne kikābagīle. Lilino, akabalilo kako ikylene kikwisa ukubomba imbombo inunu, une—une ngwitika ukuti Esau naloliloli āli mundu nnunupo ukukinda Yākōbo, mbuketelo bwa mundu. Umwene agelile ukupakikisya u gwise gwake; umwene ali mfwamaso, nsololi. Kangu ifindu fyosa ifi fiyo umwēne āgelīle ukubōmba, lōli pōpe Esau akālīnogwīne ikyo ukuya itolo mbombo yamumbili. Umwene inogonaga ukuti umwene aabagile ukwingila na iki umwene aabombile, ukubomba ikindukimo ikinunu kwa munduyumo, iki kyaali

kitalusye. Lōli Yākòbo, u mōyo gwāke gōsa gwāli ukwēga bula ubukusi, kangi ikyo kyo iki Kyala ākyāhēnie mwa umwēne gwāmwbembepo.

⁹⁰ Kētēsya, kangi ikyēne kyo bwīla kipelile u gwākipeligwa ukumbēnga u gwāmwbembepo. Ikyēne kyātēndike Kaini ukubenga Abelo. Ikyēne kyātēndike Korah ukubenga Mōse. Ikyēne kyālimpelile Yūdasi ukubenga Yeso. Kangi nkyeni kangi pa kyēne kikubūka. Ikyēne kikipela ugwākipeligwa ukubēnga ugwāmwbembepo, itolo bo yu Kaini pa bwāndilo ābēngigwe Abelo, yūyo uyu Kyala ālyāmbilileko ilikemo, kangi ikugela ukōnānga abēne.

Pōpe abēne bikugela ukōnānga ulusōngo. Abēne bikugela ukōnānga kilikyōsa, panongwa yakuti ikyēne kyo nakimo lōli kabini. Ikyene kyālyandile mwa Kaini nukusisimikisya ukuti ikyene kyāli kyakabini, kangi ikyēne kikāli kyo kīndu kilakila umwīsyūgu akabalilo kāko i kyakipeligwa (kyāmumbili) ni kyāmwbembepo bīkwāgāna palikimo. Ikyene kikusisimikisya ikyene yo Sétano, yikayapo injila iyingi, kabuno a kabini kafumile kwa Sétano. Kangi polelo kikipela ubwegelēlo bwa Bwanaloli, umunduyumo ukugela ukwegelela ikindukimo iki kikaya, abēne bakaya basūnguligwe ukubōmba. Bo bwingi buki ubwa ikyo uswe tukētīle mmasiku agabumalikisyo ili! O, mwe, bo bwingi buki bwa ikyene!

⁹¹ Polelo uswe tukukéta Kyala ikubomba isya-...komma bwilanabwila ukusanusya aminogono Gake ukufwana ni Lisyu Lyake ilyapabwandilo. Loli, ywani Umwene ikukolela, uyo yo yuyo Umwene ikusūngūla. Nayumo uyungi abagīle ukwega u buyo bula. Nayumo ābagīle ukwēga u buyo bwa Mōse. Kali balinga bāKora bāfyūkīle mmwanya, kangi balinga baDatani; ikyēne āli Mōse, Kyala ākōlīle, kisitakupāsya.

⁹² Lōli, kangi linga abāndu batisa kwēnda mu bwīgāne Bwāke ubupelelesye, Umwēne nalōli alinabo u bwīgane bwītikisigwe Umwēne isakwītikisya ugwe ukwēndāmo. Kētēsya, Umwēne ikwītikisya ikyēne, lōsa kanunu, lōli Umwēne isakutēndēka ikyēne ukubōmbelāmo ku lwīmīko Lwāke, mu bwīgane Bwāke ubupelelesye. Lilino linga umwe mukulonda . . .

⁹³ Itolo ngati, ku bwāndilo, ikyēne kikāli bwīgāne bupēlelesye bwa Kyala ukuti abāna bapāpīgwe pa kīsu ukwisila mu kugonana. Umma, nkulumba. Kyala āpelīle u mūndu ukufuma ku lufumbi lwa kīsu, alinkutūya u mūyi gwa būmi mwa umwēne, kangi umwēne alinkuya mōyo gwābūmi. Umwēne alinkwēga ukufuma mu nnyāmbāla yula u mwīnāke-ntūli, nu kupela u nkasi ku mwēne. Bula bwāli bwakwānda kangi bwīgāne bwapabwāndilo bwa Kyala. Lōli akabalilo kāko u butulwanōnga bukwīsa nkati nu kubōmba i kīndu iki ubwēne bwābōmbīle, polelo Umwene alimmwitikiisye u nnyambala ukwēga u nkasi, ndulagilo, kangi ukuya na bāna nu mwēne. “Andana kangi

pyānikisya ikisu, polelo, linga iyo yo njila ugwe kubombaga ikylene.” Lōli, umwe muketile, ikyēne kikālimo siku bwīgāne Bwāke ubupelelesye.

⁹⁴ Polelo, fyōsa ifindu ifi ifi fyāli nabo ubwāndilo bumo fikufimbilisigwa ukuya nabo ubumalikisyo bumo. Ubutulwanongwa bosa bukufimbilisigwa ukwisa kubupyuto. Ubutulwanongwa bosa bukufimbilisigwa ukumalisigwa. Polelo, mu Fyinj’elifu unkulumba akabalilo kako ubusyūke bukwīsa, uswe tutīsa kufimbilisigwa ukupāpigwa-kabili kangī ukwīsila mwa batāta na bamāma bitu, lōli Kyala mūmo Umwēne ābōmbile mu bwāndilo isakukōlēla u mūndu ukufuma ku lufūmbi lwa kīsu, kangī mwīnāke-ntuli nu mwēne. Uko ko kutalusya. Iyo yo njila iyi Umwene ābombile ikylene ku bwandilo.

⁹⁵ Polelo lelo, Kyala atikwandulamo siku aminogono Gake ukufwana na kalikosa, loli Umwene ikukwitikisya ugwe ukubuka nkyeni. Lilino, isi syo njila indali ukusyungutila ukufikako isi une ngulonda ukuyoba apa ukufwana na iki. Lōli, kangī, lōli, ikyēne kyo, ugwe kwisa. . . Une ngulōnda umwe ukupilikisya ikyēne. Muketile? Kyala isakukutikīsa ugwe ukubōmba ikindukimo, kangī nukusaya ugwe mu kubōmba ikyēne, lōli pōpe ikyēne kikaya bwīgāne Bwāke ubupelelesye.

⁹⁶ Kyala ālitikīsyē Israeli ukwēga u lulagīlo, mu Kusōka untu gwa 19. Akabalilo kāko ilipyāna lyātālile lyābapēle abēne u nsololi, Mbanda ya Moto, a kang’osi ka likemo, a maka ga kuponesya, lōle abēne balinkukūta pānja kuli u Lulagilo. Ikyēne kikālī bwīgāne bwa Kyala, lōli ikyēne kyālīngisigwēmo panongwa yakuti u mūndu ākilōndīle ikyēne. Kangī umwēne āgunīgwe nu lulagīlo lulalula ulu umwēne ālōndāga.

⁹⁷ Ikyēne kyo kinunu ukukīnda ukuya nu bwīgāne bwa Kyala. Ikyo kyo iki Umwēne atumanyīsyē uswe. “Ubwigane Bwako bubombigwege. Ikitangalala Kyako kisege. Ubwigane Bwako bubombigwege.” Uswe tukufimbilisigwa ukwiypa twibene ku bwigane Bwake ni Lisyu Lyake. Komma ukulaalusya Ilyene. Itika Ilyene. Komma ukugela ukwāga i njila ukusyungutila Ilyēne. Itolo ega Ilyēne injila Ilyēne liyīlile.

Bingi bikulonda ukubuka ukusyungutila, ukwēga injila iyingi. Kangī akabalilo kako ugwe kubomba, ugwe kwiyaga gwimwene ukubuka, ugwe kwagaga Kyala ikukusaya ugwe, lōli ugwe kubōmba mu bwīgane Bwāke bwākwitikisigwa kangī komma mu Bwāke ubupelelesye, u bwīgāne Bwākyāla.

⁹⁸ Umwēne ikwītikīsyā ikyēne, mūmo une njōbīle, lōli Umwēne atisa—Umwēne atisakwītikīsyā ikyēne ukuya bwīgāne Bwāke ubupelelesye; lōli Umwēne isakutēndēka ikyēne ukubōmbela ku kuyīndika nu kusaya ubwīgāne Bwāke ubupelelesye. Kangī ukupāpa abāna, ukwīsila mu kugonana, kyo kimo mwa ikyo.

⁹⁹ Lilino ketesya, Moabu, ukwanda itolo, kyaali kisu kya basigwána. Ikyène kyālándile itolo, busigwána, pōpe ukwísila u—u tāta mwītiki nu mwānundīndwàna umwītiki.

Itolo katikati, linga ugwe kwisakwimilila ikyo kangi kubombela aminogono gamwambepo, ugwe ubagile ukukēta ukuti i kipānga-kipāgūke kīmīle pala itolo ukuya kyāpabwèlu ngati kalikōsa. Naloli. Muketile, ikindu kyosa kili losa palikimo kisobi. Kangi, kēta, akabalilo kako ikyene kikutwaligwa, ukwanda bo lula, ikyene kikabagilemo siku...Ikyene kikumilisa, ukuya mpila gwa matalala, ikyène itolo kikūmilisa ukubūnguluka kīngipo kangi kīngipo kangi kīngipo. Ugwe kwēga ubusobi bumobwēne, nu kwānda pa busobi bumobwēne bula, kangi ugwe itolo kūmilisa ukubūngulusya ikindu kimo ukufuma ku kinine, kangi ikindu kimo bo kinine, fyosa ukufuma ku kinine.

¹⁰⁰ Kangi iyo yo njila i kipanga kyālyāndīle. Iyo yo njila ikyène kyālyāndīle ku Nicaea, Roma, akabalilo kāko i kipanga kya Katolika gwa Roma...Ku bwandilo bulabula, kūko ikyene kikufumila, kyāli Pentekosti. Lōli akabalilo kāko abēne bāpāngēnie nu kutwālāmo nkati abafumuke, nkati nkipānga, abene balinkwanda ukutenddeka, ukuya ni nyīpūto, kangi ukubopesya i nyāmbō, kangi—kangi ukwīputīla abafwe, na fyosa ifindu ifingi ifi. Kangi polelo ikyène itolo kilinkwānda ukuniēmba, ukufuma ku kimokyēne ikisobi ukubuka ku kīngi, ubusobi bumobwēne ku būngi, mpaka kēta kūko ikyène kibūkileko. Bukayapo nabumo ubwimilila bwa pentekosti mu kyene, na panandi. Muketile? Ikyène kyo busobi bumobwēne bukusalila mmwanya ubūngi, bukusalila mmwanya ubūngi. Kilipo ikīndu kimokyēne kisyēle ukubōmba, uko ko, pyāgila lōsa ifikūngo kangi gomokela kunyuma ku bwāndilo.

¹⁰¹ Akabalilo kāko Martin Luther ālyāndīle itolo nu lwītikisigwe...Iki kibagile ukuya kyākukīndililapo pankyēnipo, kipānga kya Luteri. Muketile? Linga...Luteri, akabalilo kako umwene āpangenie, umwene alinkutoligwa ukwega ukukemesigwa kwa Wesley, panongwa yakuti umwene āpangenie; kangi a banyāmbāla balinkutoligwa ukwīma kuli ikyène, popāpo u Mbepo alinkusōkāmō panja ka ikyène.

¹⁰² Lilino, ikibugutila kya Loti apa; pamo, Moabu aali mwana gwa mwanundīndwàna gwa Loti, unsigwana ukwanda itolo. Lilino kētésya, ukuya kipanga ikyakipeligwa, Moabu, ikwimilila i kipanga-kipāgūke.

Israeli ikwimila i Kipanga kyamwambepo. Israeli, kyālipo ikipanga ikyabwanaloli, kyāli nsingiligwa gwa lisiku lila, kyākoleligwe ukufuma ku Igupti, nukusisimikisigwa ukuya bwanaloli.

¹⁰³ Kētésya akabalilo kāko abēne, babili bala bikwisa palikimo. Bosa-babili ba abēne bāpele i likemo lilalila, bōsa-babili

bāyēngile, bākētīle ifigemo fihano-na-fibili, bosa-babili bāpēle mōsa i likemo ilisukigwe, ingāmbako. Kangi abēne kāngi bāpēle lōsa ing'osi-nyāmbāla, ukuyobela ukuti pīsa ngako u Mesiya. Mulwalo, abene bosa-babili bāli katikati bafwanefwane. Israeli, paasi apa mu kikoga; Moabu, pamwanya pa kyamba. Kangi Moabu ni figemo fihano-na-fibili; Israeli ni figemo fihano-na-fibili. Moabu ni ngambako ihano-na-ibili; Israeli ni ingambako ihano-na-ibili. Moabu ni ng'osi-nyāmbāla sihanona-sibili, ikuyoba isya Mesiya ugwakwisa; Israeli ni ng'osi-nyāmbāla sihanona-sibili.

Kwali ko kukindana kuki mu bene? Mulwaalo, fyosa-fibili fitalusye. Lōli, umwe muketile, Moabu akāli nu busisimikisye bwa Kyala na bēne; abēne bāli itolo kīsu, ikibugutila kya bafumuke. Loli Israeli aali nu nsololi na bene. Abene baali ni Libwe ilitikigwe na bene. Abene baali ni Mbanda ya Moto. Abene bali ni njoka ya kikuba, ku bubumbulusyo. Abene baali ni sayo sya Kyala sikwenda mulamula na bene, kangi abene baali bana abakoleligwa-panja ba Kyala.

¹⁰⁴ Lilino uswe tukwāga ikyo fiyo nubupelelesye kyēgeleligwe apa mu fipānga fila ifya mwīsyūgu. Bo, Moabu akaali bo ulo mma. Israeli aali mwendanjila, ukufuma pa buyo ukubuka ku buyo; kulikōsa i Mbanda ya Moto yila yāsemile, abēne bāsemile ni Yēne. Moabu, komma lūlo; abēne bāsēngēma pāsi mu kipānga-kipāgūke kyābo bēne, pāsi mu kikolo kyābo bēne. Abēne bakāsemile mma, abēne bāsyēle palapala pala. Abēne bālinabo abafumuke bābo. Abēne bāsaiyile ifindu bo abēne bābagile ukubōmba, kangi abēne bālinabo abābwīte bābo, abēne bālinabo abalwa-bwīte bābo, abene bali nu mwalafyale gwabo abene bālināgwe, uyu abene bali nu bulagili bwabo ukufumako, kangi polelo ukukindilila.

¹⁰⁵ Loli Moabu ākētīle Israeli ni kindu kimo iki abene bakaali nakyo. Abēne bākētīle amaka gamaka pakati pa Israeli, kangi ikyēne āli nsololi. Kangi u nsololi yula āli Mōse. Kangi abēne bāmenye ukuti akabalilo kāko ubwīte bwābūkīle mbusobi, abēne itolo bāfyūsyāga mmwanya amaboko gāke nu kugakolelēla agēne mmwanya pala, kangi u bwīte bwāndukaga. Polelo abene bakali nafyo bo ifyo, polelo abene bikugela ukufwānikisania ikyene ni ndyali, nu lukwābo lwa ndyali. Abēne balinkutuma ukukilania ikīsu ikīngi nu kwīngisy'imbombo u nsololi yumo ukwīsāko kula, ukuti abēne bābagile ukuya nu nsololi, kangi bābagile ukuya na maka pakati pa bēne itolo bo yu Israeli ālinago pakati pa bēne.

¹⁰⁶ Ngimba umwe mukukēta ukufwānikisya kwāmumbili? Ngimba umwe mubagile ukukēta ikipānga kyamumbili umwīsyūgu? Ikyēne kikubōmbigwa ki kīndu kilakila.

¹⁰⁷ Kētēsya, lilino, abēne bosa-babili bikuyaga nu basololi. Ukukindana kwene kwaali, Mose, unsololi gwa Kyala,

Mwalafyale gwake aali Kyala. Apo po pāpo umwēne ālyēgile indagilo syāke, i Lisyu lya Ntwa. Kangi Balaamu, umwēne yōpe, umwēne āli nu mwalafyāle, kangi u mwalafyāle yula āli Balaki, mwalafyale gwa Moabu, kangi ko kuko umwene ali nu bulagili bwake ni sayo syake. Polelo Moabu alinkuyoba kwa Balaki, “Sulukaga pasi,” pamo Balaamu, alinkuti, “sulukaga nu kūngunila une abāndu aba, kabuno abēne bikupilila ikisyo kyosa ikya kīsu. Abēne itolo bikwīsa nu kumyānda lōsa kilikyōsa ngati mu i ngāmbāko yikumyāndila i līsu.” Alinkuti, “Sulukaga pasi lilino. Kangi une ngupilikisya ukuti ugwe ubagile ukuguna, ugwe ubagile ukusaya, kilikyosa iki ugwe kubomba kikwatikisigwa.”

¹⁰⁸ Lilino, uswe tukulonda ukukētésya ukuti unnyāmbála uyu āli nsololi āsunguligwe na Kyala, lōli umwēne āgulisīsye ubukusi bwāke kuli nōngwa sya ndyāli. Itolo mumo ikipanga kyābombile umwisyugu, bo yu Luteri, Wesley, Pentekosti, kangi ikibugutila kyosa ikya bene, bālyūsīsye ubwēne pānja kuli ingwābo mu fipāngānio fyābo. Mōse, pāsi pa Kyala; Balaamu, pāsi pa Balaki. Lōli, abasololi bosa-babili mūndu-nkōlēligwe gwa Kyala, kangi bosa-babili bamwambepo. Kētésya ubukīndāne. Aligwesa āli nu ntu: ugwaMōse gwāli Kyala, ugwaBalaamu gwāli Balaki.

¹⁰⁹ Kētésya apa mūmo i kyāmwāmbepo kikubōmbeligwa, ukusisimikisya ukuti ikyakipeligwa kyo kisobi. Mōse, ātumigwe na Kyala, mu lukindi lwa mbombo, alyāgéne nu kwīmikana nu nsololi uyungi ugwa Kyala. Ngimba umwe mubagile ukwinogonela ikyo! Mōse, ākōlēligwe na Kyala, asayiligwe na Kyala, imile mu mbombo ya Kyala; ābūkile kula nkati mwa kitalale, kibugutila ikilūlāle, kangi ālimikēne nu nsololi uyūngi ugwa Kyala, iki Kyala asayile kangi asayilile. Ngimba ugwe kumanyaga bulebule ukukindana? Abēne bosa-babili bāli na basololi. Kyala āyobīle ku basololi bosa-babili.

¹¹⁰ Kangi bāmo mwa bēne bikuyoba, “Kyala āyobīle, ‘Bōmba iki.’ Kyala āyobīle, ‘Bōmba ikyo.’” Lilino, une ndikulālūsya ikyo, lōli ikyēne kyo panja pa lukindi lwa Lisyu lya Kyala. U nsololi, kali umwene yo nsololi, umwene ali panja pa lukindi. Abandu bingi bikusyobigwa bo ulo. “O, unkundwe *uyu* abagile ukubomba *iki*, kangi u nkundwe *uyu* abagile ukubomba *kila*,” nukukāna i Lisyu?

¹¹¹ “Palema nalinga une nguyoba nu lulimi lwa bandu na bandumi, palema nalinga une ndi ni fyabupi, ifi une mbagile ukugūta ifyamba, palema nalinga une ngupa ifyombo fyangu fyosa ukulyesya abalondo, une ngāli ndi nakamo.”

“Bingi bisakwisaga kwa Une mu lisiku lila, nukuti, ‘Ntwa, Ntwa, ngimba une ngasolola mu Ngamu Yako? Ngimba, mu Ngamu Yako, une ngabopesya imisetano nukubomba imbombo isyamaka?’ Kangi une nguyobaga ku bene, ‘Sokapo ukufuma, umwe... Sokapo ukufuma pa Une, mwe babomba

butulwanongwa. Une siku ngabamenyemo umwe.” Loli, abene bikwisa nu kwilata ukuti abene babombile ikyene, loli Yeso áyobile ukuti abene babombi ba lusãmbuko. Lusãmbuko lo fiki? Kyo kindukimo iki ugwe umenye ugwe ubagile ukubomba, uko ko kutalusya ukubomba, kangi pópe ugwe utikubomba ikyene mma. Muketile iki ikyene kikuyaga mmasiku ga bumalikisyo?

¹¹² Pilika u lukĩndi lōsa! Ikyo kyo kyākulōnda kyāngu ikilo iki. Une ndinkuti Une āngali ndi panja pa sala ya lwele-na-yimo, lōli une nguyaga pa kayabo kanini ukukābilāpo, lumo. Kēta, kila kyāli fundo yangu yosa, ukubanangisya umwe u lukindi ulu, ukwisila mu Lisyu lya Kyala, muketile, ukuti—ukuti Kyala ikufimbilisigwa ukukyunga i Lisyu Lyake ukuti asyālege Kyala.

¹¹³ Lilino, uswe tukukētésya ukuti bosa-babili bāli bāndu bamwambepo, bosa-babili bāli basololi, bosa-babili bākōleligwe. Kangi Mōse, mulamula mu lukindi lwa mbombo, ni Mbanda ya Moto pankyeni pa umwene ilisiku lyosa, u Mbepo gwa Kyala pa mwene, mu lukindi lwa mbombo. Apa ikwisa ugwambombo uyungi gwa Kyala, akoleliigwe na Kyala, apaguligwe na Kyala, unsololi kwa uyu i Lisyu lya Kyala likwisako. Apa lulipo ulukĩndi lwa soka. Akayapo nayumo ābagile ukukanikana nu mũndu yula ukuya gwa Kyala—gwa Kyala, panongwa yakuti i Libangeli lyāyobile Mbepo gwa Kyala aayobile ku mwene, kangi umwene aali nsololi. Lōli, umwe muketile, akabalilo kāko umwēne alinalyo ilyāmúlo ilyānalóli ukufuma kwa Kyala, umwēne akābagile ukukyūnga Ilyēne. Umwēne akākētesisye Ilyēne, polelo umwēne alinkubūka ku kwīmikāna na Mōse.

¹¹⁴ Lilino, Balaamu aalondile ubwīgāne bwa Kyala, ni ndumbula yāke yōsa. Lilino, akabalilo kako unnyambala unkulumba aba ikwisa kangi alinkuti, “Balaamu! Balaki u mwalafyale ātumile, ukuti ugwe kwisa ku mwene mbimbibi nukuguna abandu aba Israeli, panongwa yakuti abene bo babalanile posa pa kisyo kya kisu, kangi lilino abene bikugonelaga kifuki kwa une. Kangi abēne bamyāndile mōsa ikitāngalala kilikyōsa ukusyūngutila, pāsi pa bēne. Kangi lilino uswe tukulonda ugwe ukwisa kula nukuguna abandu aba. Panongwa yakuti, une ngupilikisya ukuti linga ugwe kunguna aligwesa, umwene agunigwe.” Lilino, umwe muketile, umwene āli nnyambala gwa Kyala. “Iki ugwe kusaya, kisayigwe.” Umwene āli gwambombo gwa Kyala.

¹¹⁵ Kangi Balaamu lilino aalinogwine, ukuya nsololi, “Kilipo ikindu kimokyene itolo kwa une ukubomba, kangi ikyo kyo kulondesya iki kyo bwigane bwa Kyala.”

¹¹⁶ Iyo yo mbombo ya nsololi, linga umwene ikukoleligwa ukuya nsololi. Ikyākwānda, ngimba u nsōloli ikufimbilisigwa ukubōmba fiki? Ko kulōndesya u bwīgāne, i Lisyu lya Kyala. Umwene ikufimbilisigwa ukubomba ikyene. Panongwa yakuti,

ukuya nsololi, i Lisyu lya Kyala likwisa ku mwene. I . . . Abene bikuti, “Ena, ugwe ukaya mbalakyala mma.” Nasiku nalōli i Bāngēli likuyoba i Lisyu lya Kyala likwisa ku mbalakyala. Abēne bo bābo bikōnānga Ilyēne mōsa. I Lisyu likwisa kwa nsololi gwa Kyala.

¹¹⁷ Kangi apa aalipo unnyambala uyu aali nsololi gwa Kyala. Kangi akabalilo kāko umwēne ākolīsyigwe, ukukolīsīgwa, ukwisa ukukilania nu kubaguna abāndu abāngi ba Kyala, kētēsya, umwēne ābūkile ukulōndēsya u bwīgāne bwa Kyala. Kangi umwēne ālōndāga ukumanya ubwīgāne Bwāke ubupēlelesye, kangi Kyala ālimpēle umwēne ubwīgāne ubupelelesye Bwāke mu nōngwa iyi. U bwīgāne Bwāke ubupēlelesye bwāt wālīgwe ku mwēne. Ngimba u bwīgāne Bwāke bwāli fiki? “Komma ugwe ukubūka!” Ilyo lyo Lisyu lyākwānda ilya Kyala. “Komma ukubūka na bēne. Komma ugwe ukugela ukusīganigwa abāndu Bāngu, bikwēnda mu njila Syāngu imbelelesye.”

¹¹⁸ Mūmo ikyo kyo umwīsyūgu, bilōnda ukūmana, kangi kilikyōsa ikingi, akabalilo kako abene bikumbona u Mbepo gwa Kyala ikubomba mwa ugwe. Kangi abēne bikugela uku, abēne bagelile ikyēne ku fyīnja, ukukisīmīsyā Ikyēne pāsī. Lōli bo fyīyopo abēne bikugela ukukisīmīsyā Ikyēne, bo bunywāmupo Ikyēne kikukūla. Ugwe ukabagile ukuguna iki Kyala asayīle. Ugwe itolo ukabagila. Ugwe itolo ukabagila ukubomba ikylene.

¹¹⁹ Polelo, umwe muketile, kila kyāli bāndu ba Kyala. Lilino, u nsololi yula, palema nalinga umwēne āli pamwanya pala kānga ākolīsīgwe nu mwalafyāle, ābōmbelāga pakati pa bafumuke, na fyosa bo ifyo. Kangi i Lisyu lya Kyala lyālisīle ku mwēne. Umwēne alinkulōndēsya ubwīgāne bwa Kyala, kangi ubwīgāne bwa Kyala bulinkuyoba ukugomokela ku mwēne, kangi alinkuti, “Komma ukuguna abandu aba. Une nābasayile abene.”

¹²⁰ Lilino akayapo umbalakyala pāsī pa myanya uyu abagile ukukana i Ndumi iyi yīyo uswe tukulumbilila, loli iki Ilyene kyo katikati Lisyu lya Kyala mulamula nkabalilo. Kyala asisimikisīgwe mu kilikyosa iki kiyobīgwe pamo kibōmbīgwe, Umwēne asisimikīsyē Ilyēne ukuya litalusye. Lilino, akayapo umbalakyala, nayumo u mbala Libangeli, nayumo unsololi, abagile ukuketa mu Lisyu lila, linga umwene yo nsololi, umwene isakuketaga ikindu kilakila. Loli linga umwene atikukibona ikindu kilakila, iki kikunangisyaga kilipo ikindukimo kitamisye. Panongwa yakuti . . .

¹²¹ Ugwe kuyoba, “Ena, o, une mbagile ukwēga ilyēne mbusyūmbutusyo.” Momūmo ābagile Balaki, Balaamu. Muketile? Lōli Kyala ālingenie Mōse.

Kangi polelo ngimba kyali kyo fiki ikisisimikisyo? I Lisyu lya Kyala. Kangi umwene alinkupilika ulusalō lwa pabwēlu, ulutumulo ulwakati-kati lwa Kyala, “Komma ugwe ukubūka.

Komma ukugela uku—uku kiguna iki Une nsayile. Abène bo bāndu Bāngu.”

Lōli umwe mumenye fiki? Balaamu akābaganile abāndu bala, ukwanda itolo. O, kyo fiki i . . . Balinga aba Balaamu bali kula nkisu umwisyugu! Umwene akākiganile mma ikibugutila kila, ukwanda itolo.

¹²² Lilino, ukufūma ālwāgile ulutumulo ulwakati-kati lwa Kyala, “Komma ugwe ukubūka,” loli, umwe muketile, mbuyo bwa kubomba ikyene, ikyene kyāli kindu kilakila bo Kaini, bo yu Kora, umwene āli gwakabini, kangi umwene—umwene ālondāga, inongwa yimo iyākubukila, mulimosa.

¹²³ Kētēsya, ilikūlumba lyāke lyakipanga-kipāgūke, ukufuma pāpo umwēne ātumigwe ukugomokela, alinkuti, “Umma, ndikwitika une ngusulukaga pāsi. Ndikwitika une nguyaga na kalikōsa akakubōmba na bēne. Une ndisakukānikāna na bala a bāndu, ’nongwa yakuti Kyala amalile ukumbūla une abēne bo bāndu Bāke, kangi une ndikwitika une ngubūkāga.” Linga umwene imaga na ikyo!

Lōli, pāsi mu ndūmbūla yāke, umwēne akābaganile abēne. Muketile? Abēne bakāli ba kibugutila kyāke. Kangi kalikosa aka kakaali ka kibugutila kyake, “kakaali katalusyi mma, ukwanda itolo.” Muketile? Kangi umwēne alinkukētela pāsi ku bēne, alinkuti, “Filipo ifindu fimo ifinyali ifi abāndu bala bābōmbīle. Naloliloli u Kyala mwikemo isakuguna abandu bo bala. Abēne bo—abēne basitakumanyila. Abēne bakaya bamanyi ngati uswe. Uswe tuli bāndu bakomupo. O, abene bikwiyobela ukumbombela Kyala, loli, bakēta abene, ngimba abene bo fiki? I kipāmbō kya, fiki, i kipāmbō kya batumwa, bakanya-ndipa, aba a Bīgupti bābabopīsyē ukusuluka kula. Fiki, Kyala atīsayāmo siku na kalikōsa akakubōmba ni kipāmba ikibwāpufu bo kila!”

¹²⁴ Umwene ātoligwe ukukēta i Lyālabwe ilitikigwe lila ni njoka ya kikuba yila, i Mbanda ya Moto yila. Umwēne āgelile ukubalōnga abēne ukufuma pa bwīmilo bwa nyīho. Umwēne ātoligwe ukukēta u bukōlèlo ubwapamwanyapo ubwa Kyala. Ukwisila mu lipyana, ukwisila mu lusalo, abene bāli mu lukindi lwābumalikisyo lula, kangi ni Lisyu lya Kyala. Kangi akabalilo kako umwene ālondaga ukuguna abene, Kyala alinkuti, “Komma ugwe ukubomba ikyene. Abene bo Bāngu. Baleka abene pabene. Komma ukubapalamasya abene.”

¹²⁵ Lilino, polelo unnyambala yula alinkusyumbutuka, alinkugomokela kunyuma. Lilino kētēsya ilikulumba lya kipānga-kipāgūke kyāke, palema nalinga, akabalilo kāko umwēne ikugomokela. Abēne balinkutuma ikibugutila ikyalusōngo lwīngipō. Akabalilo aka abēne lumō bālipo bamo, mbuyo bwa itolo abamwalwe abāndu bapāsi, abēne lumō bāli badokotala ba bwākyāla bikwīsa akabalilo aka. Abene lumō bāli babishopu, pamo lumō bapresibeteri ba kiyabo, kuli

bosa... Umwēne ātumile i—i—i kibugutila ikinunupo, kangi i—i kibugutila ikinini ikyalusōngo lwīngipo, umunduyumo uyu ālinabo ubumanyi ubunini ubununupo kangi ābagile ukwāla panja u lubātiko ku mwēne kanunupox, ābagile ukukupela ikyēne kyanyinogono.

¹²⁶ Muketile, ikyo kyo iki Kaini ābōmbile; umwēne ālīnogonile. Ikyo iki Kora ābōmbile; umwēne ālīnogonile. Ikyēne kikaya umwēne uyu ikwīnogonēla.

“Uswe tukutaga pasi inyīnogonēlo.” Uswe tukwitika Kyala, kali ko kandu nki kalikosa akangi kakuyoba. Uswe tukwitika Kyala. Uswe tutikwīnogonēla iki Kyala ikuyoba. Ugwe ukabagila ukwinogona ni Kyene. Ugwe kufimbilisigwa ukwitikisya Ikyene nu lwitiko. Kangi kalikosa aka ugwe umenye, ugwe utikufimbilisigwa ukwinogonela kangi mma. Une ngamanya mūmo Umwene ikubombela ikyene; Une itolo ngwitika Umwene ikubomba ikyene. Une ngamanya mumo Umwene ikwimaga nu lufingo lula; loli Umwene aayobile Umwene ikubombaga ikyene. Une ngwitika ikyene. Une ngwitikisya ulwene pa lwalo ulwākuti une ngwitika ukuti ikyene kyo Lisyu lya Kyala.

Ugwe kuyoba, “Ena, ugwe ukabagila ukufika palubafu na kila.” Une ngamanya mūmo une ngufikaga palubafu ni kyēne, lōli Umwēne alinkuti, “Yoba ikyēne.”

Une ngukūmbukila u ntīmi gwāngi gwa kiBaptisti ālimbūlile une, alinkuti, “Fiki, Billy, ugwe kwīsa kulumbililaga ku mbanda nkipanga. Fiki, ugwe kwinogona aligwesa isa kupilika i kindu bo ikyo?”

Une ndinkuti, “Kyala ayobile lulo.”

“Ngimba ugwe kuyaga bulebule, nu bumanyi bwa malongo-mahano-na-mabili, ukwiputila abanyafyale, nu kulumbilila ukusyungutila ikisu kyapāsi?”

¹²⁷ Une ndinkuti, “Une ngamanya mumo une ngubombaga ikyene, loli, Umwene āyobile lulo, kangi ikyo kyo itolo kinunu kifwene kwa une.” Muketile? “Umwene ayobile mumo. Une ngamanya mumo ikyene kikubombeligwaga.”

Umwēne alinkuti, “Ngimba ugwe kwīnogōna a bāndu mu iki ikikulumba, ikisu ikimanyi iki ugwe kwīsa kwīmikana nakyo, pa kimanyisyo iki ikya bubumbulusyo Bwakyala na fyosa bo ifyo, ngimba ugwe kwinogona abene bisakwitikaga ikyo?”

¹²⁸ Une ndinkuti, “Ikyene kikaya kwa une ukumanya kali abene bikwitika Ikyene pamo mma.” Une ndinkuti, “Imbombo yāngu yo kulumbilila Ilyēne. Ikyo kyo iki Umwēne ālimbūlile une. Umwene alinkuti Umwene ikuyaga na une, kangi Umwene ambulile iki ikyene kikubombaga.”

Kangi ikyene kibōmbīle katikati itolo iki Umwene āyobile ikyene kikubombaga. “Ikyakwanda, kola amaboko gabo; polelo

ikyene kikwisaga ukuboneka ukuti ugwe kwisakumanyaga ni kyakubutitu kya ndumbula syabo.” Kangi une nābabūlile umwe isya icyēne, kangi icyēne kyābonīke injila yila. Ngimba ikyene kikubomba bulebule ikyene? Une ngāli ngamanya mumo ikyene kikubombela ikyene. Iyene yikaya nayimo iya kabombo yangu mūmo ikyene kikubombelīgwa; ikyene kikubombīgwa itolo.

¹²⁹ Ywāni ābagile ukulīngānia akabalilo kāko Kyala ālimbūlile Eliya, “Buka pamwanya pala kangi itūgāsya pa kyāmba, kangi une nisakukuswīla ugwe. Une nsayiligwe i—i mikūngūlu ukuswīla ugwe”? Ābagile bulebule i likūngūlu ukwēga akamenya ka nkati na kapātu—kapāta ka nswi, kōkīgwe, nu kutwāla akēne ku nsololi? Ikyo kyo ukukinda kalikosa une nābagile ukulingania. Une ndikwinogona ugwe ubagile nūgwe, pamo nayumo abagile. Lōli Umwene ābombile ikyene. Ikyo kyo kyeene iki kyalondigwaga. Umweene aaboombile ikyeene, kangi ubo bo bwanaloli bwa ikyeene.

Mumo Umwene ābombile ikyene, une ngamanya; iyene yikaya nayimo iya kabombo kangu. Loli Umwene ābombile ikyene. Mumo Umwene āpelile ikisu, une ngamanya; loli Umwene ābombile ikyene. Mumo Umwene ātumile u Mwanundumiana Gwake, une ngamanya; loli Umwene ābombile ikyene. Mumo Umwene āsyukile ukufuma ku bafwe, une ngamanya; loli Umwene ābombile ikyene. Ngimba Umwene ālimbokile bulebule une? Une ngamanya; loli Umwene ābombile ikyene. Uko ko kotalusya. Ngimba Umwene ākupokile ugwe bulebule? Une ngabagila ukukubula ugwe; loli Umwene abombile ikyene. Ngimba Umwene ambumbulusyaga une bulebule? Une ngamanya; loli Umwene ābombile ikyene. Umwene aafingile Umwene ikubombaga ikyene, kangi Umwene ikwima ni Lisyu Lyake.

Lilino, Balaamu abagisenie ukumanya ikyo, kangi umwene naloli āmenye kanunupo.

¹³⁰ Kētēsya, iki kinunupo, ikibugutila icyālusōngo, kikwisa, na kiliku kinunupo? Abene bāli ni fyaupī ifinunupo. Kangi komma ikyo itolo, abēne bābagile ukupa umwēne ihela inyīngipō, kangi abēne bābagile, balinnāngisye ubwābwāna ubununupo. “Lilino, palubafu bwa itolo ndumbilili gwamwāle mu kipanganio, uswe twisakukupelaga ugwe ukuya nkulumba gwa kiyabo. Muketile? Ikyo, uswe twisa—uswe twisa kubombaga ikindukimo kuli ugwe linga ugwe itolo kubopesyaga ikipambo kya bandu panja pala, muketile, nukwimika kila.” O, abene bālimtwele umwene ubuyo ubukulumba. Alinkuti, “Na bu bwīngi ugwe kusaya . . .” Alinkuti, “Ugwe umenye, une mbagile ukukufyūsya ugwe.” Kēta kūko umwene ikwaga amasyu gāke ukufumako, untu gwa kīsu.

¹³¹ Ngimba Mōse āgaga kugu a Masyu Gake ukufumako? U Mwalafyale gwa Kumwanya. Limo lyaali Lisyu lya lufingo lwa Kyala, “Une ngubegaga umwe ku kisu ikifingigwe, kangi

nayumo umundu isakukwimililaga pankyeni pa umwe. Une nisa kutuma amakōnda pankyēni pa umwe kangi umwe mwīsa kubagutila abēne pānja, ukufuma ku kilīlo ukubuka ku kīmāma. Kangi umwe mukwisa kwēga i kīsu. Une mfīngi- . . . Une ndalile mbapēle ikyēne kwa umwe. Bukaga nkyēne, ega ikyēne, poka ikyēne; ikyēne kyo kyīnu.” Kangi lilino, muketile, uyo yo Uyu Mōse āpilikāga ngako. Kangi u nnyāmbāla uyu āpilikāga mpaka ikyēne kikwīsa ku kindukimo mu ndumbula yāke mwēne umwēne āli gwakabini, kangi polelo palapala umwene alinkubuka ku ntu gwa kipanga kyāke. Muketile?

¹³² Kētēsya, ubwābwāna ubununupo. Umwēne alinkuti, “Ugwe umenye une mbagīle ukukufyūsya ugwe? Une nisa kukufyūsya ugwe ku buyo ubununupo. Une nisa kubōmba fīngipo kuli ugwe. Une nīsa kufyūsya imifwālo gyāko. Une nisa kūpa ugwe u mfwālo ununupo.” Kangi akabalilo kāko umwēne āli nnāngīsye fyōsa fya iki, ikyēne kilinkungōg’amaso umwēne.

¹³³ Balinga aba Balaamu bali kula nkisu umwisyugu, ukuti, nu buyo ubununupo, i kipanga ikinunupo, ulufingo lwa kindukimo! Akabalilo kako unnyambala ikwega amaso gake giguligwe ku Lisyu kangī imbombo sya Kyala. . . Kangi u nnyambala unnunu yula, uyu alinalo ulusōngo, ikwandaga panja ukuya gwambombo gwa Kyala, kangī umwene ikukolelēla ikilundilo ikinunu. Ukukindapo akabalilo, u lōsyo lwa Mbepo Mwikemo lukutwālīgwa ku mwene; u lōsyo mu Ngamu ya Yeso lutwālīgwe ku mwēne, ili lyo Lisīmbo kangī injila yēne Yammasimbo ukōsya. Kangi akabalilo kako ikyene kikutwaligwa ku mwene, kangī i kipanga-kipāgūke kikumanya abene bikuntagaga umwene akabalilo kako umwene ikwanda ikyo, abēne bikumpa umwēne ubuyo ubununupo kangī ubusanusigwe mu kipānga. Muketile, ikiBalaamu ikyaiyolo, kangī, itolo katikati bo ukwēne kwāyīlīle ku bwāndīlo.

¹³⁴ Lilino, unnyambala yula uyu ikubala ili Bangeli lila, umwene akabagila ukulibala Ilyene pene papo umwene ikuketa ukuti ikyo kyo Bwanaloli. Akayapo nayumo uyu alyōsigwēmo mapalo ga “Tāta, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo.” Ikyene kyo kimanyisyo kya Katolika kangī komma i Kimanyisyo kya i Bāngēli. Nayumo u mūndu mu i Bāngēli ālyōsigwēmo siku, pamo ifyīnja bamia batatu ukufuma pa bufwe bwa ntumigwa gwabumalikisyo, loli bene babo baalyosigwe mu Ngamu ya Yeso Kristi. Ikipanga kya Katolika kyālyāndīle ikyo, kangī ifingi fya ifyene fisile ku kyēne. Kangī undūmbilīli aligwēsa itūgesye mu kufūnda kwāke kangī isa kukēta ku ikyo, amēnye ikyo kyo Bwānalōli, lōli panongwa ya bufumuke, ukukōla ubuyo bwāke, nunupo mwīnogonāga pakati pa bāndu, umwēne ikulekako.

“Ena,” ugwe kuyoba, “Kyala alinsaya umwene.”

¹³⁵ Naloliloli, bamo mwa bene balinafyo ifikungilwa fya bubumbulusyo, bamo mwa bene bali ni sasanio ingulumba.

Kangi ikyo kikugūsa mulamula mu kisyu kyābo, kangi abēne bikulyāga ilyāmūlo lilalila ukufuma ku Lisyu lya Kyala ili ugwe pamo umūndu aligwēsa uyūngi abāgile ukwaga; Kyala atikusanuka. Muketile ifi une ngusanusya?

¹³⁶ Balaamu, panongwa ya bwābwāna ubununupo, umwēne ālinogwīne. Lilino kēta, akabalilo kāko ikibugutila kila ikinunupo kikwīsa ukugomokela, i kitalusye. . . Balaamu, apa, ālyēgile ubusīmbe bwabusyōbi. Muketile? Umwene alinkuti. . . I—i kibugutila ikinunupo kigomokile, umwene—umwene abagisenie ukuti āyobile, “Sokamo mu kuyapo kyangu! Uye mbabulile umwe i Lisyu lya Kyala. Būkaga! Uyu yo ISI SYO IKUTI U NTWA.” Loli, umwe muketile, ifikungilwa, kangi ukuya mundu umfumuke ukukinda!

¹³⁷ O, mūmo abēne bīganile ukubōmba ikyēne! “Uswe twisa kutuma ugwe mōsa nkīsu. Uswe twisakukupapa ugwe indege ya pasima. Uswe twisakuhōmbāga ingomano syāko kulikōsa linga ugwe itolo kwisa. . .” O, umma. Uu-huu. Muketile?

Uswe tumenye iki i Lisyu likuyoba. Uswe tumenye iki Kyala āyobile. Uswe tukusyāla na ikyo, nu butuli bwa Kyala. Muketile? Kāli lo luko luki ulwa lufingo, kangi ko kukindapo kuki ugwe ubagile ukuhomba, kangi filinga *iki, kila*, pamo *ikingi* ugwe ubagile—ugwe ubagile ukutwāla; uswe tukulonda u ISI SYO IKUTI U NTWA, kangi isi Umwene ayobile *Apa* tasi.

“Ena, i kipanga kitile, ‘Ikyo kyo kyakibili.’”

Uswe tukulonda iki Kyala āyobile ku bwandilo. “Kangi kilikyōsa kyōngeligwēko ku Lyēne pamo kyēgigwēko ukufuma ku Lyēne, yōpe ni ngamu yāko yisa kwēgigwāmo mwa Būku gwa Būmi; ukōngelelako i lisyu limolyene ku Lyēne, pamo ukwēga i Lisyu limolyene ukufuma ku Lyēne.” Uswe tukulonda iki Umwene āyobile; komma iki i kipanga kyāyobile, iki Dokotala Jones āyobile, iki yumo uyungi āyobile. Uswe tukulonda iki ISI SYO IKUTI UNTWA aayobile, iki i Lisyu lyaayobile.

¹³⁸ Lōli lilino uswe tukummwāga Balaamu, ugwāmbombo gwa Kyala. Kangi bīngi ba banyāmbāla bala bikwānda itolo, kangi babīkigwe pa Kyala, kangi nalōli bikuyoba i Lisyu lya Kyala mu findu fingi; loli akabalilo kako ikyene kikwisa ku Bwanaloli bosa, abene batisakubomba ikyene mma.

¹³⁹ Kētésya apa, ukuya nsololi gwa Kyala, umwene akabagile ukukólīgwa mu kibugutila bo ikyo, ukwanda itolo. Umwēne akābagile ukubūka na bēne. Loli, ketesya, panongwa ya bufumuke bwake, muketile, panongwa ya mabyebye gake, umwene āyobile, “Ena, syalalaga ikilo kyosa, kangi une ngugelaga kangi.” Muketile, “Une ngugelaga kangi”? Ngimba ugwe kulonda ukugelela kangi kuli fiki?

¹⁴⁰ Kyala atalile aalimbulile umwēne ikyakuyoba. Kyala āyobile, “Babūla abēne ugwe utisakubūka.” Ilyo lyo Lisyu Lyāke ilyapabwandilo. “Une ndikubukaga. ‘Kangi komma ugwe

ukubuka. Komma ukuguna iki une nsayile.” Lilino kêtésya mūmo ikyēne kyāpufukile pa mwēne, ukukīndapo akabalilo. Muketile? Kangi ikyēne kisakubōmbága, akabalilo kōsa. Akabalilo kako Kyala ikuyoba kalikosa, Umwene ikusanusya ikyene. Umwene atikusanusya aminogono Gake ukufwana ni kyene. Umwene ikwitugala itolo ni Lisyu Lyake. Kali yumo uyungi ikuyoba fiki, Umwene ikwitugásya palapala ni Lisyu lila.

¹⁴¹ Lilino, Balaamu abagiile ukumanya kanunupo. Umwene abagiile ukwīsōsyàpo mwene ukufuma ku bwīnàke bwa luko lula. Loli fyosa ifyene ifyabupi ifinunu nu lufingo lwa mwalafyale uyu, alinkuti, “Ugwe umenye une mbagile ukubomba ikyene. Une ne bishopu. Une mbagile ukubōmba itolo kilikyōsa une ngulōnda, kangi une nisa kukufyūsya ugwe linga ugwe kwisa kwisa ukubōmba ikyēne kuli une.”

Kangi Kyala ābombile ukumbula umwene, “Komma ukubomba ikyene.”

¹⁴² Lōli pōpe Balaamu alinkuti, “Ugwe, ugwe syāla ikilo kyosa, kangi une ngwisa—une ngugelaga kangi.”

Muketile, umwene āli ni Lisyu. Ugwe utikufimbilisigwa ukūmána kangi mma isya Ilyēne. Kyala atēndike ayobile lūlo. Ni kibugutila bo ikyo, abene akabalilo kosa bikuyoba ugwe ukufuma ku bwigane bwa Kyala, linga ugwe kubaleka abene.

¹⁴³ Kyālìpo i kibugutila kimo ukwisa ku nsololi yumo, akabalilo kamo, ugwāngāmu Yobu. Abēne balinkutoligwa ukunjobela umwēne pānja. Umwene ayibwene imboniboni. Umwene aamenye iki kyaali kitalusye.

Balaamu ākētìle i mboniboni, kangi pōpe akāsýèle ni Yēne.

¹⁴⁴ Kali bo bwīngi nki i fibugutila fyake filinkuyoba, “O, Yobu, ugwe kufimbilisigwa ukubomba *iki*, ugwe kufimbilisigwa ukubomba *kila*.” Yope nu nkasi gwake, umwene alinkuti, “Ugwe kuyoba bo mundu ntoyofu.” Muketile? “Une mmenye iki u Ntwa āyobíle. Une mmenye iki Umwēne ikufūmbwa, kangi ikyo kyo iki une mbōmbíle.” Muketile, umwene alimile na iki Kyala alimbulile umwene.

¹⁴⁵ Kêtésya, Balaamu ikubōmbèla ubu ubusímbe ubwābusyōbi kuli amabyebye gāke. Muketile? Umwene alinkuti, “Ena, une ngwisa—une ngwakusyaganiaga. Une ngugelaga kangi.” Lilino, apo po umwe mukwisaga, mwakibili. Balinga aba Balaamu uswe tulinabo ikilo iki, abo bīganile ukubōmbèla i lisimbo lila ilyabuswigisye ilya Matai 28:19 itolo panongwa ya mabyebye gābo? Balinga bikulonda ukumbombela Malaki 4 panongwa ya mabyebye gābo? Balinga bikulonda ukumbombela Luka 17:30 itolo panongwa ya mabyebye? Balinga bikulonda ukubombela imbombo ifindu ifi, loli, “Ena, une ngukubula ugwe, une—une ngwitika abene bōsa bafuluganisigwe mōsa pa lkyo?”

¹⁴⁶ Kangi polelo apa ālipo Balaamu ukugela ukuyoba, “Lumo lumo Kyala afikilepo nukufuluganika. Une ngugelaga kangi, kēta, kēta isi Umwene ayobile.” Lilino, Umwene amenye indumbula yako. Kētēsya, Balaamu ābōmbile ubu ubusīmbe bwābusyōbi panongwa ya mabyēbye gāke, panongwa yakuti, nalolilolu, umwēne āyilōndāga i hela yila. Umwēne ālulōndāga uluyīndiko lula. Umwēne ālōndāga ikyo. Umwēne ālōndāga imbombo yila. Umwēne ālōndāga ubuyo bula, ukukētēla mmwanya kwa, ukuya Dokotala *Gwakuti-na-gwakuti*. Polelo umwene—umwene—umwene alinkuti, “Une ngugelaga kangi.”

¹⁴⁷ O, ku baBalaamu nkīsu ikilo iki, bafīngiligwe ubwābwāna, ubufumuke! O, mwe! Abēne bikusililisyā amabyēbye gābo ni fyēne. Panongwa ya fipānga-fipāgūke fyābo, abene bikuyoba, “Linga ugwe kubomba ikyo, pānja ugwe bukaga. Une mmenye ugwe gwe nnyambala nnunu, kangī uswe tukuganile ugwe,” kangī umwene yo nnyambala unnunu, “uswe tukuganile ugwe. Loli ugwe ukabagila ukulumbilila ikyo. Ikimanyisyo kyītu—kyītu kikuyoba ugwe ukabagila ukubōmba ikyo. Dokotala *Gwakuti-na-gwakuti* āyobile iyi yo njila ikyēne kili. Lilino ugwe kufimbilisigwa ukwitika ikyene injila iyi, linga ugwe kwitugasya na uswe. Lilino, linga ugwe kulonda, une mmenye ukuti ugwe gwaali na kabalilo akakafu, ena, une nguketaga linga une ngabagila ukukufyūsya ugwe, lumo ukusanusya ifipanga.” O, ugwe Balaamu! Akabalilo kāko ugwe umenye ubwīgāne bwa Kyala, ugwe bōmba ikyēne! Kyala atikusanusya aminogono Gake. Umma.

¹⁴⁸ Ikindukimo iki umwēne ābagile ukukīsania, u Bwānalōli, kuli ubulagililigwe bwāke. Umwene alinkuti, “Ena, une ngwisa—une ngwisa kugela kangī.” Kētēsya a baBalaamu aba balipo.

¹⁴⁹ Polelo lilino kumbukilaga, akabalilo kako umwene ikwisa ikilo kyakibili, na ubufumuke ubukulumba ubu, ātālile āli na mabyēbye galūlēle kangī galalatile, Kyala alinkundeke umwēne ukubūka. Lilino, Kyala akāndulāmo siku ilinogono Lyāke, lōli umwēne ālimpēle umwēne ubwīgāne Bwāke bwa bwitikisigwe. “Kindililaga polelo.” Loli umwene alinkusyagania ikyene kitikubomba imbombo.

¹⁵⁰ Kyala āménye iki kyāli mu ndumbula ya Balaamu. Palema nalinga umwene aali nsololi, Umwene aamenye umwene aabengile bala abikemo-babunguluka, kangī umwene—kangī umwene itolo. . . umwene—umwene ayaga pakulōnda ukuguna abene, munjila yiliyosa. Kangī Kyala ābombile ālimbūlile umwene komma ukubomba ikyene, loli pōpe umwene ālisīle, ālondaga ukubomba ikyene, kangī, polelo Kyala alinkundeke umwene akindililege. Kyala alinkuti, “Kindililāga.” Lilino, kumbukilaga, Umwene akāndulāmo siku aminogono Gake.

¹⁵¹ Kētēsya, ikyēne kyāli kinyonywo kyāke ukuguna abēne.

Abāndu aba ābabūngènie ukuya bāfigili, umwēne ālōndāga ukuguna abēne. Umwēne ālōndāga ubuyo. Umwēne akālondile ukwāngāle na bēne, popāpo umwēne alinkwīnogōna linga umwēne ābagile ukubōmba aka akabōmbo akanini aka mwalafyāle, polelo umwēne ābagile ukufyūsyigwa. Kyala akāndulāmo siku aminogono Gake pamo i Lisyu Lyake.

Loli Umwene isakukupaga ugwe ikinyonywo kya ndumbula yake, ikya ndumbula yako. Umwene aafingile ikyo. Ugwe umenye ikyo? Umwene aafingile ukupa ugwe ukunyonywa kwa ndumbula yako. Kangi itikisya ikinyonywo kyako kiyege Lisyu Iya Kyala. Unko i kinyonywo kyāko kiyege bwīgāne Bwāke, nasiku u bwīgāne bwāko gwīmwenē. Bwāke u bwīgāne! Linga Umwene. . . Ugwe kunsuma Umwene kuli kindukimo, Umwene atikukupa ikylene kwa ugwe, yoba, “Ndaga Ugwe, Ntwa. Ugwe umenye iki kyo kinunu.”

¹⁵² Keta nu Mwalafyale Hezekiya, akabalilo kako Umwene alintumile u nsololi yula pala ku mwene, Kyala ābōmbīle, kangi alinkuti, “Bika inyumba yako ndubatiko. Ugwe kuyaga pakufwa.”

Hezekiya alinkusyūmbutusya i kisyo kyāke ku kibūmba nukukūta fiyo, kangi alinkuti, “Ntwa Kyala, une—une ngusuma Ugwe ukunyinogonela une. Une nendile pankenyi pa Ugwe ni ndumbula imbelelesye. Une ngulōnda Ugwe ukunyītikisya une ukuya mūmi ifyīnja kalongo-na-fihano ukongelelāpo.”

¹⁵³ “Umma ndaga.” Kyala āyobile ku nsololi, alinkuti, “Gomokela kangi mbula umwēne une nālimpilike umwēne.”

Kangi ngimba umwene ābombile fiki? Umwene ātwele isoni pa kisu kyosa. Umwēne ālyāsisye ubugāsi bwa Kyala mpaka Umwēne āngālī āngogile umwēne. Uko ko kotalusya. Ugwe umenye ikyo. Āgwile pa Kyala. Ikyēne āngālī kili pabutali kinunupo pamwanya, pānja, kikolo, mwalafyāle, na fyōsa, linga umwēne āngālī ākīndilīle nkyēni nu kwēga ikīndu kyākwānda kya Kyala ku mwēne.

Loli ikylene kilinkuboneka kikafu pa nsololi, akabalilo kako unsololi afimbilisigwaga ukugomokela nukuyoba i Lisyu Iya Kyala ku mwene, ukufuma pāpo umwēne ātalīle ālimbūlīle umwēne. Lōli Kyala āyobile, “Kīndilīlāga.” Lōli, umwe muketile, ikyēne kyātwele ukukosyasoni.

¹⁵⁴ Ngimba Balaamu abombile fiki? Bo amenye ubwīgāne bwa Kyala, kangi lōli umwēne āli mūmilisi, umwēne ayaga pakubōmba ikyēne, mulimosa. Kangi ngimba ikylene kyābombile fiki? Kētēsya. Umwene akāndulāmo siku aminogono Gake. Umwene āmenye iki kyāli mu ndumbula yake.

¹⁵⁵ Umwe mumenye, Thomas, akabalilo kamo umwene itolo alinkutoligwa ukwitika ikylene. Umma, umwene—umwene alinkuti, “Umma, une ngabagila ukwitika ikyo. Linga une nabagiile ukwega ikiboko kyangu nu kukisomeka ikylene ku

lubafu Lwake, nukukibika ikyene mu misumali gya kiboko Kyake, ena, polelo, polelo une ngwisa—une ngwitikaga ikyene polelo.”

Umwene alinkuti, “Gweisa kuno, Thomas. Muketile? Lilino bika amaboko gako muno.”

Lilino, o, Thomas ayobile lilino, “Ikyene yo Ntwa gwangu na Kyala gwangu.”

¹⁵⁶ Alinkuti, “Ena, ugwe ukibwene, kangi lilino ugwe kwitika ikyene. Go mfwalo gwabo unkulumbapo nki, aba bakaketamo siku kangi pōpe bikwitika!”

Abāndu utubalilo tumo batisakwāmbilila Mbepo Mwikemo pene pāpo abēne bikuyoba mu ndimi. Une ngwitika mu kuyoba mu ndimi, naloliloli. Umwene yo Kyala nnu; Umwene isakukupaga ugwe ikinyonywo kya ndumbula yako. Loli kali ugwe kuyoba kalinga mu ndimi, nukukana i Lisyu ili, ugwe uli nsobi mulimosa. Muketile? Muketile, ugwe utikubuka nkati ukwīsila mu kuyoba mu ndimi. Ugwe kubuka mula ukwisila mu kukyunga i Lisyu lyosa. Ubo bo bukēti bwa Mbepo Mwikemo, akabalilo kako ugwe kwitika i Lisyu lya Kyala. Muketile?

¹⁵⁷ Une ngwitika mu kuyoba mu ndimi. Une ngwitika ugwe ubagile ukunyenemusigwa, bomūmo une nāyobile ulubūnju ulu, mpaka ugwe kwisa kuyoba nu lulimi ulupya. Une ndinakyo, nimwēne, kangi une mmenye ikyēne kyo Bwānalóli. Une mmenye ikyēne kyo kyabwanaloli. Loli ikyo kikaya kimanyilo mma, ugwe, ukuti ugwe gwe mwāna gwa Kyala unsaligwa. Muketile? Umma, naloliloli. Umwene akāyobilēmo siku. . .

“Bingi bisakwisaga kwa Une nukuti, ‘Ntwa, ngimba une ngasolola nukubomba ifindu fyosa ifi mu Ngamu Yako?’ Umwēne isakuyobāga, ‘Sokapo ukufuma pa Une, umwe mwe mukubomba ubusāmbūke, Une siku ngabamenyemo umwe.’”

¹⁵⁸ Ugwe kuyoba mu ndimi kangi polelo ukukana ukōsigwa mu Ngamu ya Yeso Kristi? Ikindukimo kisobile pa buyubumo. Ena, naloli; kilikyōsa kya findu fila, kilikyōsa kya ndagilo sila isi Kyala ikupa. Kilipo ikindukimo ikisobi. Itolo lōndesya ilibyēbye lyāko gwīmwenē, kangi kēta iki—kēta iki i Bāngēli lyāyobile. Nāngisya une ubuyo bumo kūko umunduyumo ālyōsigwe mu ngamu ya “Tāta, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo.” Muketile? Ikyene kikaya kula'mma. Loli, umwe muketile, utubalilotumo panongwa ya mabyebye gako, ugwe kuyoba, “Ena. . .”

Ugwe kuyoba, “Kyala ikuyoba ku bakikulu ukufwana na mumo abene bikubombela, komma ukufwala i bundu ni findu, loli, umwe mumenye, untimi alinkuti. . .” Polelo abene bikwega injila imbepe.

¹⁵⁹ Abene bamenye iki Kyala ayobile isya ikyene Apa. Muketile? Naloli, Kyala ayobile lūlo.

Popāpo abēne—abēne—abēne bikulōnda ukubōmbela ikyēne, mulimosa, muketile. Abēne bikugela ukwāga u lulēyo lumo. “Ena, une ngwinogona ikylene kyo kinunu fiyo. Ikyene kyo—ikylene kyo kikaya. . . U mbelo gutikuputa. . .” Ena.

Loli Kyala áyobile ku nnyambala ukufwala ubukindane ukufuma ku nkikulu. “Linga u nkíkùlu ikufwāla u mwēnda gwākulubafu lwa nyāmbāla, ikyēne kyāli kinyanyasi mu bukētèlo Bwāke.” Popāpoo ikylene kikaya kitalusye, ena, kangi ugwe ulingabombaga ikylene. Umma. Muketile? Popāpo, polelo, ikylene kyo kisobi.

¹⁶⁰ Lōli, umwe muketile, abēne bikugela ukwāga ubulēyèlo, ukuti, “U Ntwa ālimbūlile une ukubomba iki.” Une ndikuyoba ukuti Umwēne akābōmbile mma, lōli, kēta, ikyēne kikaya bwīgāne Bwāke ubupelelesye. Ikyēne kikufimbilisígwa ukuya bwīgāne Bwāke u bwītikisígwe. Umwe muketile iki ikyēne kisa kubōmba? Ikyēne kisa kubwāpūla ikipāmba kyōsa. Ikyēne kyābwāpwīle bōsa u bugonelo.

¹⁶¹ Kētésya apa, Kyala akāndulāmo siku aminogono Gake, i Lisyu Lyāke. Lōli Umwēne yo Kyala nnunu, kangi Umwēne isakukupa ugwe ikinyonywo kya ndumbula yāko, palema nalinga ikyēne kikuyīla ukulwāna nu bwīgāne Bwāke. Ugwe kwitika ikyo?

Keta, Kyala ālimbūlile Mōse, “Ugwe būka pāsi pala,” unsololi umpakígwe uyu. Alinkuti, “Buka kula kangi kayobe ku libwe.” Ilyene litalile likomigwe.

¹⁶² Mōse ābūkile ukusuluka kula mu bukalale bwāke, alinkusala i ngili, kangi alinkuti, “Umwe mwebasambuke, tufimbilisigwege uswe ukubatwālila umwe mmisi ukufuma ku lyālabwe ili?” nukulitika ibwe. Amisi galinkusita ukwisa. Umwene alinkulitika ilyene kangi; agēne gikwisa. Ikyene kyalwanaga nu bwīgāne bwa Kyala. Ikyene kyabongotwile ulubātiko lulilosa mu li Bangeli; Kristi abagisenie ukuya ntikigwa akabalilo kabubili. Muketile? Kristi ātikigwe kamokene. Ikyēne kyābongotwile ulubātiko lōsa. Lōli Umwēne āmpèle umwēne ubwīgāne Bwāke ubwakwītikisígwa. Polelo, ukufuma pala, umwene alinkuti, “Muketile, uswe tulinago a misi kuli umwe. Ena, une ndwele kwa umwe, mwe kipambo kya basambuke!”

¹⁶³ Kyala alinkuti, “Isaga kuno, Mōse. Isaga kuno. Isaga pamwanya apa pa mwanya. . . Ugwe gwāli gwambombo unsūbilígwa.” (Bo yu nkíkùlu ni kikāngāto ikyapamwanya, “Ugwe gwafyūkile,” muketile.) “Kéta ukukilania kula. Kéta i kisu ikifingigwe?”

“O Ntwa!”

“Lōli ugwe utisakukilania. Ugwe gwālyēgile ubwīgāne Bwāngu ubwitikisígwe, pāsi apa ku Lyālabwe. Ugwe gwiyimikigwe gwimwene, muketile, kangi komma Une. Ugwe

gwikemesiye gwimwene. Ugwe ukalingemesiye Une mma. Ugwe ukukakyungile i Lyāngu i Lisyu lyapabwāndilo, iki Une nākubūlile ugwe ukubōmba.” Pōpe, amāsi nalōli gālīsile.

Ugwe ubagile ukubika amaboko pa babine kangi abene bikubumbulukaga. Ugwe ubagile ukusolola, pamo ukuyoba ni ndimi. Lōli, ikindu kyo, kyūnga i Lisyu Lyāke ilyapabwandilo! Kyala atikwāndula ilinogono Lyāke, mwīnāngu. Ugwe kufimbilisigwa ukukyunga ubutume Bwake, ubwigane Bwake.

“O, ena, ikyo kyaali kya bafundigwa.”

¹⁶⁴ Umwene atikusanuka. Linga Umwene akaali ali nu mfundigwa, ubo bo butumigwe bulabula. “Bukaga umwe nkisu kyosa nukufumusya Inongwainunu. Ifika ifi fisakukongaga abene aba bikwitika.” Ilyene litikusanukamo siku. Umwene akabagila ukusanusya.

Lilino, ugwe ubagile ukuyoba, “Ena, une ngukubula ugwe, ikylene kikaya kya lisiku ili.” O, ugwe gwaBalaamu! Umwe muketile? Muketile, Kyala atikusanuka mma. Umwene yo yuyo mmayolo, umusyugu, na bwilanabwila.

¹⁶⁵ Itolo kēta a banya Balaamu umwīsyūgu. “O, une mmenye, mu i Bāngēli abēne bōsyaga mu Ngamu ya Yeso, lōli, kēta, abāndu bōsa...”

Une ndikupasya iki abandu babōmbīle. “Yikayapo nayimo i Ngamu iyingi pasi pa Kumwanya yipēgigwe pakati pa bāndu kūko umwe mubagile ukupokigwa.” “Nabumo ubusyūle bwa butulwanongwa, mwēne ukwisila mu Ngamu ya Yeso Kristi.” Fiki, mumo ugwe uyilile ubununu, iki ugwe kubomba, ikyo kikaya ni kindu nakimo ikyakubomba ni kyene. Ilyene lyo Lisyu lya Kyala ilyapabwandilo; ugwe kufimbilisigwa ukwima na Ikyo. Whuu! Umma ndaga.

¹⁶⁶ “Ukupilikila ku Lisyu Lyake linunupo ukukinda ukwiyipa.” Umwe mukukumbukila akabalilo kala akabalilo kako Sauli āgomokile.

¹⁶⁷ Balaamu aali ni kyābūpi kya lwītiko kangi ābagile ukubōmbela ikyēne ku lipelelesye, i Lisyu ilyāpabwāndilo lya Kyala.

Abanyambala bingi pa ngunda umwisyugu, ni fyabupi ifya bubumbulusyo, babagile ukubomba ikindu kilakila. Abanyambala bingi panja apa, abandu bikuyoba mu ndimi, abandu bikusolola, ikyabupi, kyabagile ukukibombela ikylene ukuya Kitangalala kya Kyala, loli abene batikubomba ikylene. Abene bikwega...Kangi Kyala ikusaya abene, mulimosa, bikwega ubwigane ubwitikisigwe. Loli panongwa ya bufumuke, ni fyakusangulusya, imifwalo gyāpagwīmwenē, ukulisya ubukusi bwa kupapigwa kwabo, muno Ēsau ābombile, muketile, būlisigwe ku kipanganio. Bulisigwe lōsa, bo yu Balaamu aabombile. Muketile?

Bingi fiyo bikubomba umwisyugu ikindu kilakila. Uswe tumenye ikyo kyo kutalusya. Abene bikulisya panja ubwabuke bwa bukusi bwābo. Haa! Abakikulu bikwiyoba u Mbepo Mwikemo, bikufwala ibundu; unnyambala ikwitikisya abene pa kigemo, abakikulu abasenga-nywili mu figemo; ilangi pa kisyo kyābo, ni kijasi kyābwiputilo bafwēle. Ikisinga kyākwitabaniāmo ikinywāmu ukukinda ikipānga kyālimo nakyō siku.

¹⁶⁸ Linga umwe mukulonda ukumanya, mmaka ga ndyali, ko kabalilo kaki akene kali mu ngulilo ya kitangalala, keta kuko aba Yuda bali. Kētésya mūmo abaYuda bayilile, panongwa yakuti abēne bo kikolo. Linga umwe mukulonda ukumanya kūko ifikolo fimile, kētésya abaYuda.

Linga ugwe kulonda ukumanya apa ikipanga kikwima, kētésya abakikulu. Ketesya inyiho pakati pa bakikulu, panongwa yakuti umwene bwimili bwa kipanga. Akabalilo kāko ugwe kukēta u bwāpufu pakati pa bakikulu, ugwe kwāga ububwāpufu nkipānga. Iki umwene alinkuya, Yezebeli unpakigwe-langi, itolo katikati iki ikipanga kisile ukuya. Muketile? Lilino, ikyo kyo bwanaloli, kangi umwe mumenye ikyo. Muketile? Linga ugwe kulonda ukumanya apa ikipanga kili, ketesya akayilo pakati pa bakikulu binu. Panongwa yakuti, umwene ali, ikipanga yo nkikulu.

Linga ugwe kulonda ukumanya ubuyilo bwāfikolo, kētésya a baYūda.

¹⁶⁹ Kētésya, bo Kyala āyobile kwa Balaamu, ukufuma pāpo umwēne āpilike ulusalo lwanalololi, Lisyu, “Komma ukubūka.” Ena, polelo Umwene alinkumbula umwene, ukufuma pāpo Umwene aketile mu yake—mu ndumbula yake, iki ikyene kyabombaga; Umwēne alinkumpa umwēne ubwīgane ubwitikisigwe Bwāke, popāpo Umwēne alinkuti, “Būka.”

¹⁷⁰ Kangi ugwe ubagile ukubomba ikindu kilakila. Linga ugwe utikulonda ukwenda mu Bwānaloli, ugwe ubagile ukubūka nukuya nu—ukuya nu butumigwe ubukulumba. Nalololi, ugwe ubagile. Lōli ugwe kwēga ubwīgane Bwāke ubwakwītikisigwa. Ugwe kwēda ukukilania i Lisyu Lyāke. Umwēne isa kukukābisya ugwe, nalololi. I . . .

Itolo bo Umwēne ābōmbile Balaamu. Umwēne āli buponjoli, lōli umwēne akābagile ukuguna abāndu bala. Umwēne akābagile ukubōmba ikyēne. Panongwa yakuti, akabalilo kosa umwene alinkwanda ukuguna, umwene asayile. Muketile, umwene alinkutoligwa ukubomba ikyene. Lōli akabalilo kāko umwēne ikwisa ukuya nkabi mu fyakukaba fyāke, umwēne āmanyisyāga abāndu bala, ukwisila mwa Balaki, ukusulwa ubulogwe. Umwene átwele nkati ku bugonelo bwa Israeli nukubēgesania abene, alinkuti, “Fiki, uswe twesa tuli yumoywene. Fiki, umwe mwīputāga u Kyala yulayula. Uswe

tuli nu nsololi pamwanya apa, kangi umwe muli nu nsololi pāsi pala. Kangi uswe tuli ni likemo lilalila, u Yehova yulayula bo aba tata bitu. Lilino, fiki umwe mwesa itolo isaga nukulilanila na uswe?”

Ili Bāngéli lyāyobīle, “Komma ukwilungisania gwimwene na basitakwitika. Komma ukwībikamwiyōko na bēne, napanandi. Linga abene batikwitika Ikyene, syala kubutali na bene.” Muketile? “Sōka pānja, yaga bapāgukāne,” ikuti u Ntwa, “kangi une nisakukwāmbililāga ugwe.” Muketile? “Ukupalamasya mma ifindu fyābo ifinyali.” Uko ko kotalusya. Ifinyanyasi fyabo fikulwana ni Lisyu, ni findu bo ifyo, syala kubutali ni kyene. Komma ukupilikisya ku kyene.

¹⁷¹ Kangi apa uswe tukusyāgānia ukuti Balaamu ābūkīle pāsi pala kangi umwēne alinkwānda ukumanyisya abāndu, kangi umwēne āli nu busobi. Kangi umwēne—umwēne ābopīle mu njila ya Balaamu, mūmo fikuti umwēne ābōmbīle, nukummanyisya Balaki, kangi abāna ba Israeli basulilwe ubulogwe. Kangi ikiswigu kyātikīle ikīsu kya Israeli, a bāndu, na maelifu ga bēne bafwīle mu lisiku limo.

Kangi bo abēne bāli bōsa pala, pankyeni pa kigemo kya Kyala, bikwīputa, apa ikwīsa u nyāmbāla u mw’Israeli ni nkīkūlu gwa kiMidiani, u nkīkūlu gwakipānga-kipāgūke, kangi alinkwīngīla mu kihēmba. Kangi u mwānundumiana gwa mpūti alinkwēndela ukukilania kula, kangi alinkwēga i ngwēbo nu kugōga bala bosa-babili. Kangi kila kilinkukyūnga ubugāsi bwa Kyala. Umwe mumenye ilyo lyo Lisimbo. Ilyene lila litalusye? Muketile?

¹⁷² Lōli fiki kyābonike? Balaamu, umwēne āpōnjwīle ukukofola Israeli. Ngimba umwēne ābōmbīle fiki? Umwēne ākofwīle u bugonelo bwābo. Kyala alinkundeka umwēne ukubūka nu kukofola u bugonelo bwābo, kangi ikyēne kyābwāpwīle u bugonelo bōsa.

Kangi akabalilo kāko i kimanyisyo kimo kikwānda, iki kikaya Bwānalōli bwa i Bāngēli, ikyēne kikunyasya u bugonelo bōsa. Yumo ikusumuka mmwanya ni līnogōno ilikīndāne, ngati Kora, nu kuyoba “Ena, *iki, kila*, kangi *ikingi*, kangi une ndinayo ifundo ingindane,” ikyene kikunyasya u bugonelo bōsa. Kangi ikyo kyo iki kibōmbīle u bugonelo bwa kipānga kyōsa umwīsyūgu. Uko ko kotalusya.

¹⁷³ Ukumanyisya bo umwēne ābōmbīle, ukukofola u bugonelo bōsa kuli Kadesh-baraneya, u lubonesyo lwa Lisyu. Akabalilo kako abene bikufika ku Kadesh-baraneya, polelo, u kukofola kwa bugonelo. Abēne balinkugomoka. Abēne bābūkīle kulakula ukukōnga. . .

Kumbukilaga, abene bālīle ifyakulya fya bandumi. Abene baali ni Lisyu lya Kyala, ikilo kilikyosa, lipeligwe ukuboneka. Kangi abene bikulya ifyakulya. Abēne bikunwa ukufuma

ku lyālábwe. Abène bābōmbile fyōsa, bākētīle ifika. Abene balinkunketesya Mose, nukulibona ilisyu lyake, ukuketa ubusololi bwake, kilikyosa.

Kangi polelo kubumalikisyo akabalilo kako abene bapilikilaga u manyisi unsyobi uyu, ukwisa mula pakati pa bene nukubamanyisa ubusobi, umwēne ākófīwe u bugonelo, nu kukabapo ukwisila mu kyēne.

Umwene lumo ayengile i miyumba gya dola elifu-elifu yimo. Umwene lumo aali ni fipanga-fipaguke ifikulumba. Umwēne abagīle ukuti ālyōngelīle a maelifu ukōlōligwa na maelifu, nu kubōmba imbombo ingulumba, kangi imbombo isyamaka, kangi āli nsolōli. Ikyo kyo kyōsa kinunu, lōli, pene pāpo ikyēne kikaya ni Lisyu lya Kyala, ugwe kinunupo syālāga kubutali ni kyēne.

Kyala atikusanusya aminogono Gake. Ima palapala ni Lisyu Lyake, panongwa yakuti ikyo kyo iki kikusōkaga kubumalikisyo, i Lisyu, Lisyu ukwisila mu Lisyu. “Aligwesa uyu isakwega i Lisyu limolyene ukufuma ku Lyene, pamo ukongelelapo i lisyu limolyene ku Lyene!” Ilyene likufimbilisigwa ukwima, i Lisyu lila.

¹⁷⁴ Lilino pilikisya kifuki lilino. Akabalilo kāko ulugelo lwa Lisyu lwālīsīle, akabalilo kāko abēne bābūkīle ukukilania nu kukēta ubupīnge bunywāmu fīyo, ubupīnge ubukulumba-fīyo abēne bākētīlēmō siku, a baAmaleki bāli—bāli kalongo-kōsa ubunywāmu bwābo. Abene balinkuti, “Uswe balinkuti, “Uswe tukuboneka ngati mapalalila. Imbaso syābo, pamo utwāya twābo tuli nimbasi fīyo mpaka abēne babagile ukubopesya ulubopesanio lya magilēta ukusyūngutila ulwēne, amagileta mabili, nubukafu mumo abene babagile ukubuka, ukusyūngutila ifibumba, muketile, ifya twaya twabo. Fiki, i ngwēbo syābo syo kubutali pānja, isyēne ndali. Kangi abēne bo mīndu. Fiki, uswe tukuboneka bo mapalalila. Uswe tukabagila ukubomba ikyene.”

Kangi abanyambala babili baliimile pa Lisyu lila, Kalebu na Yoshua, alinkuti, “Gūlīla i miniti! Umwe bāndu maelifu-elifu mabili kiba itolo i miniti. Uswe tukukīnda babagili ukubōmba ikyēne. Muketile, uswe tuli bakīnda bafwāne na bēne.”

Ngimba abēne bālāga pa fiki? Kyala alinkuti, “Une mbepēle ugwe ikīsu. Ikyēne kyo kyāko.” Kangi pala abēne balinkwima. Lōli abāndu bāfikilepo ukweganisigwa, pakati pa findu ifingi, nu luko losa ulwa fimanyisyo ni nyiho pakati pa bēne, kangi abēne itolo bābōnywa, bāmwale-mwāle, bakāmēnye yo njila nki ukusyūmbutukako na iki kyākubōmba. Uko ko kutalusya. Pala palinkwisa u lugelo lwa Lisyu.

¹⁷⁵ Pōpe, Umwēne ikupa ugwe ulwītīkīsyo kuli u kupela, ukwītīsya u bwīgāne bwāko, u bwīgāne ubwākūwītīkīsya, amēnye ukuti. . . Fiki fili mu ndūmbula yāko, Umwēne amēnya ikyēne.

Ugwe kuyoba, “Ena, Nkundwe Branham, une ngubōmba *kyakuti-na-kyakuti*. Ikyēne kitikundamia une. Kyala ikunsayaga

une ilisiku lyosa. Une ngwimba mwa Mbepo. Une ngumoga mwa Mbepo. Une. . .” Umwene isakwitikisyaga icyene. Kindililaga. Uko ko kutalusya. Loli ngimba ugwe kubombaga fiki?

¹⁷⁶ “Une ngufwāla ibundu, kangu une ngubōmba *iki*. Ikyēne kitikundamia une. Une mmenye u lwītiko lwāngu luli mwa Kristi, komma mu iki une ngufwāla.”

Lōli, i Bāngēli lyāyobīle kilipo ikindukimo ku kyēne. Muketile? Ngimba ugwe kubombaga fiki? Ugwe kupelaga ibwe lyakwītābāniāmo, bo yu Balaamu abombile, pankyeni pa aligwesa gwa abakikulu abangi. Ngimba umwe mukubombaga fiki ku balindwana binu abakeke? Ugwe kwīsa kuya ni kipāmbō kya baPusi-bakikīkūlu, uko ko katikati kutalusya, i kipāmbō kya banini bālāngi-mōsa a baYezebeli. Muketile?

¹⁷⁷ Lōli Kyala isakukubabisa ugwe. “Fiki, Umwēne ikusaya une.” Une ndikwīlāmwa ikyo. Umwēne ānsayīle Balaamu, yōpe. Muketile? Naloliloli Umwēne isakubōmbāga. Ugwe kwēnda mu bwīgāne-bwītikisīgwe Bwāke, komma ubwīgāne-bupēlelēsyē Bwāke. Kyala atikusanusya aminogono Gake, panongwa yakuti Umwene ikukusaya ugwe.

Umwēne āsayīle Israeli itolo panja pala ku fyīnja malongo mana. Ngimba abēne bābōmbile fiki? Bālyēgile abakasi, bakusīsyē ifikolo, balinkufipa abāna, bahōmbile ifyākalōngo fyābo, balinkwītūgāla palapala pānja pala. Kangi u Kyala alinkubasaya abene ndulangalanga, alinkubalysesya abene na mānna, nukukindilila. Kangi aligwēsa gwa bēne āpyūtīgwe, ’nongwa yakuti abēne bakākyūngilēmō siku u Bwāke ubwapabwāndilo, ubwītikisye. . . u bwīgāne Bwāke ubwāpabwāndilo, i Lisyu Lyāke. Abēne balinkwēga injila Yāke iyakwītikīsyā.

¹⁷⁸ Būkaga nkyēne, lōli, umwe kūmbukila, akabalilo kāko abēne bāsōkilē mu Kadesh, abēne bakālyēndilēmō siku pabutalipo kangu mma. Abene itolo balinkubuka ukusyungutila nu kusyungutila, mmatengele. Kuko, abene babagile ukuya panja, mmasiku mabili ukufuma pala, abene babagile ukuya nkisu ikifingigwe. Abēne balyēndīle ifyīnja malongo mana, kangu aligwesa gwa bēne āfwīle lōli Yoshua na Kalebu, bala bābo bāsyēle pa Lisyu lyānaloliloli.

¹⁷⁹ O Kyala, tutula uswe. Kyala atikusanusya u bwigane Bwake. Umwene atikusanusya aminogono Gake, loli Umwene isakusayaga ugwe.

Naloli, Umwene āsayile Balaamu. Kangi ngimba umwene ābōmbīle fiki pāsi pala? Umwene ābwāpawīsyē ubugonelo bōsa. Muketile, ugwe kufimbilisīgwa ukusyala pa iki Umwēne āyobīle. Umwēne akāndulāmo siku ulutēndēko Lwāke ulwapabwandilo.

¹⁸⁰ Lilino kēta a baBalaamu umwīsyūgu, mu ngunda, bule ugwe. Itolo kēta ukusyūngutīla. Bikukaba, ukuyoba mu ndimi, nalōli, ukubōmbēla i kikūngilwa kya Kyala uku kaba, kilikyōsa, nalōli.

Lōli ikyēne kikunyāsyā i kipanga kyōsa kya Kyala nu bumanyisi-bubole bwābo. Uko ko kotalusya.

Yumo āyobīle kwa une, umwene alinkuti, “Ngimba ugwe kubomba kuli fiki *iki?* Ngimba ugwe kubomba kuli fiki *kila?*”

Une ndinkuti, “Ngimba ugwe utikwitika ukuti Ubo bo Bwanaloli?”

¹⁸¹ “O, ena. Loli,” umwene alinkuti, “ugwe umenye fiki? Iyo yikaya mbombo yako mma. Ugwe gwe gwakwiputila ababine. Abene bikwitika ugwe ukuya nsololi. Fiki, ugwe gwābagīle ukubamanyisya bala abakikulu mumo, kangī bala u nnyambala, akabōmbelo ka *iki*, *kila*, i *kingi*.”

“Ngimba ugwe ubagīle bulebule ukubamanyisya abēne i aljebra akabalilo kāko abēne batisa nukumanyila aba ABC bābo? Huu? Huu? Ngimba umwe mubagile bulebule ukubamanyisya abene ifindu fila akabalilo kako abene batisa nu kwega ikitasī?” Muketile? Ugwe kufīmbilisīgwa ukugomokela nu kwanda kūko ugwe gwālyāndīle, pamo kūko ugwe usōkilēpo, nu kwēga i Lisyu lililyōsa ilya Kyala.

¹⁸² Itolo kēta ku kyene mu migunda umwisyugu. Bo yu Balaamu ālyēgēnie nkipanga kya Kyala, ugwamalaya, ālyēgēnie gwamalaya mu kipanga kya Kyala, momūmo bo aba abamanyisi abābusyōbi umwīsyūgu ukugela ukukubūla ugwe. Abēne bikwēgāniāga filifyōsa gwa fipanga-fipāgūke ifi kangī abāndu aba mu ndogwe ugwaiyolo ugwa Busetuli 17. Ikimanyisyo kyābo ikya Balaamu kikusyungutila umwisyugu, nukuyoba, “Uswe tuli itolo bafwanefwane. Uswe twesa twe baKristi.” Kangī abapūti na wapāpa, kangī kilikyōsa ikīngi, bōsa bikulekako nu kubōmba iki.

¹⁸³ Undumbilili alinkuti...Pōpe une mmenye undumbilili gwa ki Pentekosti, bosa ba abene, bāndile lilino ukupa u kosha unsyūngutīle. Iki kikusanusya, *Ashtoreth*, u “kyalagwa-mwēsi,” akapatu ka kosha. Kuyoba, “Igala ifisige fyāko kangī ilya ikyēne, linga ikyēne kikufulasya ilibyebye lyāko.” Igala ifisige fyāko? A kapatu akasyūngutīle, ngimba ikyēne kikusanusya fiki? Uswe tukulya umbili umbongotoke, Yeso Kristi, abōngotwike; komma unsyungutile u kyala-gwa-mwēsi, Ashtoreth, yūyo Maria ālyēgīle ubuyo bwāke. Kangī i kosha ya kiRoma yikaali nsyungutile, panongwa ya kyala-gwa-mwēsi, kyala-nkīkūlu, komma kyala. Uswe tuli nu kosha umbongotoke, naloliloli. O!

¹⁸⁴ Popāpo lilino ugwamalaya unkulumba ugwa Busetuli 17, aba baBalaamu abamanyisi ni kimanyisyo fyābo, ikweganisanā i kipanga mu luko lula mu luko lwa kinyanyasi. Kētēsya akabalilo kāko ikyēne kikwisa ku bubonesyo nkabalilo ka bumalikisyo, kēta ubōnywa bwa ikyēne lilino. Abamia bahano-na-bana ni kindukimo ifipāngānio ifikīndāne, kimo kikukwābila injila yimo, kangī kimo i yīngi. Bukayapo nabumo ubumobwene

pakati pa bene. Kangi abene bikugela ukutwala bumobwene; komma ukutūligwa ni Lisyu Iya Kyala, ulubatiko Iwa Kyala ulwapabwandilo. Abēne bikwēga ikyēne nkati ukwīsila mu ndyāli ni kipāngánio.

Kyala atikusanusya aminogono Gake. Umwene ikwitugala itolo ni Lisyu Lyake. Umwene alinkuti, “Kumwanya na pasi fisakumalikaga, loli i Lisyu Lyangu litisakumalikamo.” Uko ko kutalusya. Umwene ikwimila ni Lisyu Lyake ilyapabwandilo. O, mwe!

¹⁸⁵ Palema nalinga abene bakāli bikwinogonela ukulwana ni Kyene, itolo bo abene bābombile, kangi itolo. . . Kilipo ikindu kimokyene ikyakubomba. Umwene atisakusanusya Ikyene mma. Itika itolo. Panongwa yakuti, fyosa kumwanya na pasi fisakumalikaga; i Lisyu Lyake litisakumalikamo siku. Muketile?

¹⁸⁶ Umwe mukukēta kūko umwe mukweganisigwāmo? Muketile indyali ni findu, mumo abene bikugela ukwilungisya ku kipanga palikimo ukwisila mu ndyali nkipanga? Ugwe tukulūnganisigwa kwa Kristi ukwisila mu ndyāli.

Uswē twilūngisye ku Kipanga, kwa Kristi, ukwisila mu lōsyo Iwa Mbepo Mwikemo. Kangi injila iyi umwe mumenye ulosyo Iwa Mbepo Mwikemo, yo nongwa yakuti u Mbepo yula mwa ugwe ikulingania i Lisyu lililyosa Iya Kyala ukuya Bwanaloli. Uko ko kutalusya. “Kabuno aligwesa uyu isakwegaga i Lisyu limolyene ukufuma mwa Ilyene, pamo ukongelelapo i lisyu limolyene ku Lyene, akayabo kake kakwegigwaga ukufuma mwa Buku gwa Bumi.”

¹⁸⁷ Pōpe, “Umwēne ikukabisya,” ugwe kuyoba. Ugwe ukabagila ukwītika Ikyo ukwīsila mu bukabi. Ugwe ukabagila ukundōnga Kyala ukwīsila mu bukabi. I kīsū kikukaba. Balaamu ākabile ni kyēne.

Loli, nkundwe, ugwe kundonga Kyala ukwisila mu Lisyu Lyake. Umwene ikwima ni Lisyu Lyake nukulilingania Ilyene ukuya Bwanaloli. Polelo, kumbukilaga, mwinangu, akabalilo kosa ugwe kuya kuya mūmi, komma ukwibwamo iki: Kyala atikusanusya aminogono Gake. Lōli, Umwēne isakusaya. Umwēne isakukuleka ugwe ubūkēge bwīgāne-bwītikisigwe Bwāke, lōli Umwēne atisakwāndula ilinogonelo Lyāke. Umwene atisakusanusya ulutendekesye Lwake. Umwene atisakusanusya i Lisyu Lyake, kuli ugwe. Umma, nkulumba.

Ugwe kufimbilisigwa ukwāndūla. Ugwe ukabagila ukuya ni Lisyu Iya Kyala ukufwanikisya nu bwisibilo kwābo; ugwe kufimbilisigwa ukuya nu bwendelo bwako ukufwana ni Lisyu Iya Kyala. Muketile? Iyo yo njila iyi ugwe kuyilaga. . .

Ugwe kuyoba, “Ena, une ne mundu nnunu. Kyala ikubomba *iki, kila*, pamo i *kingi*.” Loli ngimba ugwe kuyunga i Lisyu Lyake? “O, ena, une ngukubula ugwe, ikyo kikaya itolo. . . Umma.” Umma ndaga, kilipo ikindukimo kitamisye pa

buyobumo. Kyala ikuyaga . . . Ena, Umwene ikukukabisiya ugwe. Naloliloli, Umwene ikukupelaga ugwe . . .

¹⁸⁸ I fipānga-fipāgūke fikukaba kwa yūyo atisakuya nakyo ikyēne! Abēne bikubālūla ifihēma fyābo, i fikulumba, ifipānga ifinunu, na filifyōsa, ukubalanila nkīsu. Abēne bo bakabi, kangi ihela sikōnekēla nkati, kangi abākipānga ukufuma kulikōsa. Ngimba i Bāngèli likāyobile, “Mwālyāgigwe mwa umwēne fyōpe ni fyūma fya kīsu, kangi ni myōyo gwa mūndu,” na filifyosa, ifi fyālyagigwe mu ndogwe ugwaiyolo uyu, uyu yo māma gwa kindu kyosa, ndyāli ni kipanganio?

¹⁸⁹ Lōli ikibugutila ikinini kya Kyala kyo Nsīngilīgwa Gwāke, akimisigwe pa Lisyu lila. U mpala Tāta Gwākumwanya alikyūngāga bwila umwe mwīmikigwe palapala pala. Komma umwe ukusōkapo siku ukufuma ku Lisyu lila.

Ugwe ubagile ukusaya, ugwe ubagile . . . Kyala abagile ukubūmbulusya ababine bāko. Umwēne abagile ukubūmbulusya umwāna gwāko umbine. Umwēne abagile ukubūmbulusya undumego, unkasigo. Umwene abagile ukumbumbulusya u māma gwāko, umunduyumo uyungi. Ugwe ubagile ukunyēla ku Mbepo Gwāke, nu kunyēla-nyēla.

Kumbukilaga, ifula yikugwa pa bagolofu na pa basitabugolofu, itolo kifwanefwane. Lōli akabalilo kāko imbeyu yila yilāmbalele pala, iyēne yo pamo yisayiligwe pamo iyēne yikasayiligwa. Kangi linga iyēne yisayiligwe, ikyēne kibagile . . . Linga iyēne yo ngano, iyēne yikufimbilisigwa ukutwāla pānja ingano. Linga ilyēne lya Lisyu lya Kyala, ilyēne likufimbilisigwa ukutwāla i Lisyu lya Kyala. Linga ikylene kikaya, ena, polelo ikylene kikaya mma. Muketile? Ugwe kupilikisiya ikyo lilino?

¹⁹⁰ U Ntwa akusaye ugwe. Apa une nābabūlīle umwe une nayaga pakuleka pa sala ya lwele-na-yimo, kangi apa iyene yilipo, amaminiti malongo mabili mpaka sala ya kalongo. Mwe bingi ba umwe bāndu, kubutali fiyo ukubūka. Une mbaganile umwe. Kangi i nongwa une ngukolelela ugwe bo ulu, yikaya nongwa yakuti une ngulonda ukuya mugāsi kwa ugwe, loli une nguganile ugwe. Kangi ifi une mmenye, une ndikukyūnga nakimo kunyuma; une ngubabula umwe u Bwanaloli.

¹⁹¹ Panja mu ngomano kūko une ngubūka, ugwe ukambilikamo siku une ngulūmbilīla i Ndumi isi. Umma, une naafingile kwa umwe, ukwisa ku kipanga iki. Papapa apa po apa une ngulumbililagapo Indumi yangu. Une ndinabo batatu pamo bana abakōngelēlāpo apa, aba u Ntwa āmbēle une, une ndinago a Masimbo pa kyēne, aga une ngabagila ukwīkifya ukulūmbilīla ikyēne kulikōsa ukūngi lōli papapa apa. Apa po pāpo i Lisyu lya Kyala lyālyāndīle ukubūkapo. Kangi, mpaka Kyala ikusanusiya ikylene, une ngwitugasyaga papapa apa nukutwala ikylene panja papapa apa. Uko ko kotalusiya.

Panja kula mu ngomano, une ngwīputīla ababine, na filifyosa bo ifyo; kangī, pa lubafu, nguyoba ifindu mu njila yambusyungutile, ukuti ing’osi sipilike isyene. Abene bamenye iki ikyene kikuyobelapo. Munjila-iyīngi, ikyēne kyo itolo fūnya pa lusipulilo, umwe muketile. Une ngunāngisya ifimanyilo fya— ifya kugela ukunāngisya ukuti Kyala amenye, mu kumanyilangāni, kangī ikumanya indumbula sya bāndu, kangī ikubōmba ifindu ifi. Kila kyo kikūngilwa kyalusasania-nongwa, itolo ukubatikimbula abāndu.

I kindu kyākwānda umwe mumenye, i tepi yikusatuka mu nyūmba yābo. Abo bo balinakyo ikyēne, akabalilo kala. Linga umwene yo ng’osi, umwene ikwisa kanunu ni kyene. Linga umwene yo mbene, umwene ikubaya amabala i tepi panja. Uuhuu. [Nkundwe Ben Bryant ikuyoba, “Kangī ugwe, nugwe.”— Nsimbi] Umwe muketile, ikyo kyo . . . “Kangī umwe, numwe,” kyo kitalusye, Ben. Ikyo, ikyo kyo katikati kutalusya. Ben ali nu bwīsibile bumo. Umma ndaga. Ena, uko ko kutalusya.

¹⁹² Ngimba umwe mukaya bahobofu ukuti umwe mwe Bāke? Ngimba umwe mukaya bahobofu? Uswe twālisibile ukwimba akimbo akanini ka kiPentekosti, akabalilo katali, bo:

Une nhobwike fiyo ukuti u Ntwa ālindwalīle
une panja;

Une nhobwike fiyo ukuti u Ntwa ālindwalīle
une panja;

Linga ikyēne kikāli mma kuli Yeso, angali une
ndi kūgu?

Une nhobwike fiyo ukuti u Ntwa ālindwalīle
une panja.

O, une nhobwike fiyo ukuti u Ntwa ālindwalīle
une panja;

Une nsāngalwīke ukufuma pāpo u Ntwa
ālindwalīle une pānja;

Linga ikyēne kikāli mma kuli Yeso, angali une
ndi kūgu?

Une nhobwike fiyo ukufuma pāpo u Ntwa
ālindwalīle une panja.

Une ngāli nguywēga ukufuma pāpo u Ntwa
ālindwalīle une panja.

Une ngāli nguywēga ukufuma pāpo u Ntwa
ālindwalīle une panja.

Linga ikyene kikāli kuli Yeso, o, ko kugu une
nguyaga?

Une nhobwike fiyo ukuti u Ntwa ālindwalīle
une panja.

Lwimiko! Ngimba umwe mukaya bahobofu?

Ngimba umwe mukaya basangalufu. . .

Unko uswe twīmbe ulwēne.

Ngimba umwe mukahoboka ukuti u Ntwa
abatwele umwe panja?

Ngimba umwe mukahoboka ukuti u Ntwa
abatwele umwe panja?

Linga ikylene kikāli kuli Yeso, o, ko kugu une
nguyaga?

Une nhobwike fiyo ukuti u Ntwa ālindwalīle
une panja.

Ena, une nīmbaga ukufuma pāpo u Ntwa
ālindwālīle une panja;

Une nīmbaga ukufuma pāpo u Ntwa
ālindwālīle une panja;

Linga ikylene kikāli kuli Yeso, o, ko kugu une
nguyaga?

Une nhobwike fiyo ukuti u Ntwa ālindwalīle
une panja.

Ngimba umwe mukaya bahobofu ba ikyēne? Polelo *Uswē*
Twisa Kwēnda Mbwelu. Umwe mumenye ulwimbo lula?

Uswē twisakwenda mu Lumuli, Ulwene lo
Lumuli ulumogi,

Lukwisa kūko i ndondobya sya ndūngwa sya
kisa sikumulika;

Mulika mōsa ukusyūngutīla uswe pamusi na
pakilo,

O, Yeso, u Lumuli lwa kisu.

Ngimba umwe mukakigana ikyo? Unko uswe twīmbe
ulwēne kāngi.

Uswē twisakwenda mu Lumuli, Ulwene lo
Lumuli ulumogi,

Lukwisa kūko i ndondobya sya ndūngwa sya
kisa sikumulika;

Mulika mōsa ukusyūngutīla uswe pamusi na
pakilo,

O, Yeso, u Lumuli lwa kisu.

Ukwēne kukīle!

Mwēsa umwe bikēmo ba Lumuli fumusya,

Yeso, u Lumuli lwa kisu;

Bwanaloli ni kisa mu Ngamu Yake,

Yeso, u Lumuli lwa . . .

Lilino unko uswe tufyusya amaboko gitu akabalilo kako
uswe tukwimba ulwene.

O, uswe tukwendaga mu Lumuli ulu, Ulwene
lo Lumuli ulumogi,

Ulwene lukwisa kūko i ndondobya sya
ndūngwa sya kisa sikumulika;

Mulika mōsa ukusyūngutīla uswe pamusi na
pakilo,
Yeso, u Lumuli lwa kisu.

Ponania ikiboko kya yumo nu nnine.

O, Ulwene lukwisa kūko i ndondobya sya
ndūngwa sya kisa sikumulika;

Ngimba umwe mukaya bahobofu umwe mwe bana ba Bwelu?
U Mwanundumiana ali pamwanya.

...mōsa ukusyūngutīla uswe pamusi na
pakilo,

“Bāna banini, gananaga yumo nu nnine.”

O, uswe tukwendaga itolo mu Lumuli, Ikyene
kyo luko ulumogi... (Ukwibonesya kwa
Lisyu Lyake.)

Lukwisa kūko i ndondobya sya ndūngwa sya
kisa sikumulika,

Itolo mulika mōsa ukusyūngutīla uswe pamusi
na pakilo,

Umwene yo Yeso, u Lumuli lwa Lisyu.

Umwe mwesa mukwitika ikyene?

Uswe tukukūya ku Siyoni,
U mmogi, mmogi Siyoni;
Uswe tukukūya kubwa ku Siyoni,
Kala a Kaya akamogi ka Kyala.

O, uswe tukukūya ku Siyoni,

Unko bala bikukāna u kwimba
Aba bakalimnyemo siku Kyala gwītu;
Loli bana ba Mwalafyale Gwakumwanya,
Kangi loli bana ba Mwalafyale
Gwakumwanya,

Kangi babagile ukuyoba isangaluko syābo
kubutali,

Babagile ukuyoba isangaluko syābo kubutali.

Kabuno uswe tukukūyila... (Lwimiko!)

U mmogi, mmogi Siyoni;
O, uswe tukukūya pa Siyoni,
Kala a Kaya akamogi ka Kyala.

O, uswe tukukūya ku Siyoni,
O, mmogi, mmogi Siyoni;
Uswe tukukūya kubwa ku Siyoni,
Kala a Kaya akamogi ka Kyala.

¹⁹³ Sosya panja utufūnga twīnu. Egela pānja ififūnga fyīnu, itolo i miniti. Unko uswe tumpe u Ntwa ilikemo lyakuyugānia. Ikyēne kikaya kikose, lōli abēne balinkwēga ukufuma mu mbili gwa Pauli ififūnga ni findu, muketile.

O, uswe tukukúya ku Siyoni,
 O, mmogi, mmogi Siyoni;
 Uswe tukukúya kubwa ku Siyoni,
 Kala a Kaya akamogi ka Kyala.

O, uswe tukukúya ku Siyoni,
 O, mmogi, mmogi Siyoni;
 Uswe tukukúya kubwa ku Siyoni,
 Kala a Kaya akamogi ka Kyala.

¹⁹⁴ Amen! O, ngimba ikyene kitikukupela ugwe ukwipilika kanunu? Une mbagile itolo ukwinogonela abikemo abaiyolo bala kunyuma kula, bo bakāli bakabūka mu kikusyungutila kya kiRoma pala, bandaga ukufyuka ikyamba kila, umwe mumenye, ukufyūka pa kafyūkilo akanini kala, ukubuka pamwanya nkati mu mbako ya ngalamu, bikuyoba:

O, uswe tukukúya ku Siyoni,
 Uyu u mmogi, mmogi Siyoni;
 Uswe tukukúya kubwa ku Siyoni,
 Kala a Kaya akamogi ka Kyala.

Imigunda gya Siyoni
 I elifu ya tunyafu utwīkèmo
 Bo uswe tukāli ukufika ku Kikota
 Kyakumwanya,
 Bo uswe tukāli ukufika ku Kikota
 Kyakumwanya,
 Pamo ukwenda ingindi sya golidi,
 Pamo ukwenda ingindi sya golidi.

Uswe tukukūya ku Siyoni,
 Akene ko kamogi, kamogi Siyoni;
 Uswe tukukúya kubwa ku Siyoni,
 Kala a Kaya akamogi ka Kyala.

¹⁹⁵ Andisya ukufuma kwa une:

Ntwa Kyala, une ngwifinga nimwene mbupya kwa Ugwe. Nyēlusya une ukufuma ku busitabugolofu bōsa. Nyēlusya une ukufuma ku bwīlamwe mu Lisyu Lyāko. Unko une, ukufuma ku Pāsa uyu, njege kipelígwa ikipya mwa Kristi Yeso. Unko une mbīmbe, mu ndumbula yangu, i Lisyu Lyako. Liliyaga Ilyēne u Lumuli ku malundi gāngu ulu lwīsa kwēlusya injila yāngu. Ukufuma apa ukubuka nkyeni une ngukukongaga Ugwe. Mu Ngamu ya Yeso. Amen!

Uswe tukukūya ku Siyoni,
 O, mmogi, mmogi Siyoni;
 Uswe tukukúya kubwa ku Siyoni,
 Kala a Kaya akamogi ka Kyala.

¹⁹⁶ Ngimba ikyo kitikukupela ugwe ukwipilika kanunu? Uswe twīfingile twībène mbupya, tumenye ukuti mu ndumbula syitu uswe tunyenyemusigwe ukufuma ku bafwe, tutendikigwe ukuya

bumi. Ngimba ikyene kitikukupela ugwe ukwipilika kanunu? Mwe, o, mwe! Une mbaganile umwe, nu lugano lwakusitakufwa.

Pilikisya. “Gananaga yumo nu nnine. Kabuno ugwe ukagabila ukumbēnga unkūndwe gwāko, uyu ugwe kumbona, nu kuyoba ugwe unganile Kyalā, Uyu ugwe ukakētāmo siku.” Muketile? Popāpo itolo gananaga yumo nu nnīne.

Polelo, umwe bōmbēlanaga yumo nu nnīne, umwe mbōmbēlaga Kyalā. Ngimba uko kutalusya? “Bo mūmo ugwe kubōmba ku banini-fīyo ba aba bābo bali na Maka gākunyenemusya, ugwe ubōmbile ikyēne kwa Une.”

“Mo ndili uswe twākubwēnēmo Ugwe uli mukufūmbwa? Ko kabalilo nki uswe twākuyātīle Ugwe nkati mminyololo? Mo ndili uswe twābōmbile ifindu ifi?”

“Ifi ugwe ubombile ku bene, ugwe ubombile kwa Une.”

¹⁹⁷ Ngimba ikyo kikaya kinyafu? Une nunganile Umwene, bule umwe?

¹⁹⁸ O, lulipo ulwīmbo lumolwēne ulwākōngelelāpo uswe tukufimbilisīgwa ukwīmba, linga umwe muli itolo ni miniti ukōngelēpo pakabalilo. O, ena, uswe itolo tukukwegaga isyene. Umma ndaga. Umma ndaga, nkulumba. O! *Ega I Ngamu Ya Yeso Na Ugwe*. Komma ukwībwa ikyo, binangu. Unko uswe twīmbe ulwēne lilino. Aligwesa, palikimo lilino, itolo ni ndumbula inywamu, ega ikyene ku Mwene. Unko uswe, na twesa uswe tulinakyo mwa uswe.

Ega i Ngamu ya Yeso na ugwe,
Mwana wa busulumanie ni soka;
Iyene ubuhofu nu lubusūbisye lisakukupaga
ugwe,
Ega Iyene kulikosa ugwe kubuka.
Ngamu Imbala, O yo nyafunki!
Lusubilo lwa kisu kangī buhofu bwa
Kumwanya;
Ngamu Imbala, O yo nyafunki!
Lusubilo lwa kisu kangī buhofu bwa
Kumwanya.

¹⁹⁹ Kumbukilaga lilino, nyīpūtila une akabalilo kāko imibelo bwābufwīmīgwe imipyāno gikupūta, akabalilo kāko imisyētāno pa lubafu lulilōsa lukwīmikāna, Une ngwisakukumbuka ugwe kunyīputila une ikilo pamo pamusi, kangī une ngukwiputilaga ugwe.

Ima pa ntimi gwinu unnunu, Nkundwe Neville, kangī nu ntīmī-ntūli, Nkundwe Capps. Pilikisya ku bene. Abēne bisakubamanyisya umwe i Lisyu lya Būmi. Une ngwitika ikyo. Linga une ngālītīke ikyēne, une naloliloli āngālī ngabagīla ukuya na bēne apa. Une naloliloli āngālī ngabagīla. Une ngwitika ukuti abēne bikwitika i Ndumi, kangī abēne bikusyāla ni yēne

ku bununu ubukinde ubwa bumanyi bwābo, kangi une ndi nalo ulwītiko mu babili-bōsa abanyāmbāla. Syāla na bēne. Abakundwe aba abangi, ukusyungutila kuko abene bali nu lukomano lwabo, aba bālīmīle apa ikilo iki, linga ugwe uli ukusyungutila mbupalamani bwābo, ima kifuki na bēne. Umwe mupilike iki abene bisile kuno, ikilo iki.

Ega i Ngamu ya Yeso na ugwe,
Bo Kikingo ku kipingo kilikyosa; (Pilikisya ku iki.)
Linga ingelo ukusyungutila ugwe sikulundana,
Itolo tuyā i Ngamu Inyikemo yila ndwiputo.
Ngamu Imbala, (Ngamu Imbala!) O bunyafu buki! (O bunyafu buki!)
Lusubilo lwa. . .

Gwempala Kyala, babumbulusya abandu aba. Une ngusuma Ugwe, Tata, mu Ngamu ya Yeso. Tupaga ikylene, Ntwa, une ngusuma.

. . . O mumo bunyafu!
Lusubilo lwa kisu kangi buhofu bwa Kumwanya.

Mpaka uswe twagane! mpaka uswe twagane!
Mpaka uswe twagane pa malundi ga Yeso;
Mpaka uswe twagane! mpaka uswe twagane!
Kyala ayege na ugwe mpaka uswe twagane kangi.

Unko uswe twinamisye imitu gyitu lilino.

[Nkundwe Branham ikung'ung'usya *Kyala Yaga Na Ugwe—Nsimbi.*] O Kyala, yaga na uswe. Tutula uswe, Ntwa.

. . . uswe twagane pa malundi ga Yeso! (Mpaka uswe twagane!)
Mpaka uswe twagane! mpaka uswe twagane!
Kyala ayege na ugwe mpaka uswe twagane kangi.

²⁰⁰ Ulo lo naloliloli lwiputo lwangu. Mpaka uswe twagane kangi, Kyala akusaye ugwe! Kangi lilino une nguyaga pakunsuma u Nkundwe gwitu Neville linga umwēne isakusātisya ikilundilo ikinunu iki.

Kyala abaganile umwe, aligwesa. Une ngupalisya fiyo ukuya na bandu bo umwe mwesa. Ngimba i Ndumi yāngu āngāli yikuya bulebule linga une ngāli nayumo uyu ālitike Iyēne? Kangi balipo abāndu apa, umwe mwisakufwīlāga Iyēne, panongwa ya Ndumi iyi uswe tuli nabo. Kyala alibatula umwe, aligwesa gwa umwe. Inyiputo syangu sili na umwe. Isayo syangu sibukile na aligwesa gwa umwe. Umwe mulingibwāga ukuti umwe muli kiyabo mu

busyūke bula. A Maka gākunyenemusya lilino gali mwa ugwe.
Ikyene kyo kyosa kisēngeme. Ugwe gwe mwāna gwa Kyala.

Unko uswe twinamisye imitu gyitu, mpaka Nkundwe Neville
ikutusātìsya. Kangi Kyala abasaye umwe.

NGIMBA KYALA IKWĀNDULĀMO SIKU
AMĪNOGŌNO GĀKE UKUFWĀNA NI LISYU LYĀKE? KYA65-0418E
(Does God Ever Change His Mind About His Word?)

Ubulumbilili ubu butwaligwe nu Nkundwe William Marrion Branham, ubu pakwanda bwatwaligwe nki Ngereza pa Ndungu namayolo, Epurelo 18, 1965, ku Branham Tabernacle mu Jeffersonville, Indiana, U.S.A., bwegigwe pa busimbe bwa tepi ya magneto kangi busimbigwe kisitakutumula mu ki Ngereza. Ukusimba ukwa mu Kyangonde ubu bwasanusigwe nu kuyabanisigwa na ba Voice of God Recordings.

KYANGONDE

©2024 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Ukusasania isya kwegwelelakwegelela

Ukusoka isya kwegwelelakwegelela. Ubwabuke bosa bukanisigwe. Ilibuku ili libagile ukubindikisigwa mfikalatasi pa kompyuta ya kunyumba ukuti ufibombelege imbombo yuyugwe pamo ukubayabilako abangi, kisita kuhombigwa, fiyege fyombo fyakubombela imbombo pakusasania Inongwa inunu isya Yeso Kristi. Ilibuku ili likabagila ukuulisigwa, pamo ukubindigwa ukuti gayege mingimingi, pamo ukusanusigwa pa webusaiti, pamo ukubikigwa mmakina agakusungasunga, pamo ukusanusigwa mu ndimi isingi, pamo ukulibombela imbombo iyakusyagilamo ihela kisita kwitikisigwa mwakalata unsimbigwe ugwa Voice Of God Recordings®.

Linga kulonda upilike inyingi pamo ifyombo ifingi ifi filipo ulisimbilaga ku:

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org